PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 170 KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 6, ~~1936~~ 1936, TORONTO, ONTARIO METAI VI

VISOJE KANADOJE DEMONSTRAVO APIE 100,000

Toronte Demonstravo Daugiausia -- 20,000; Vancouvery -- 10,000

Demonstrantai Reiškė Simpatiją Ispanijai ir Psiryžimą Kovoti Prieš Fašizmą

TORONTO LIETUVIŲ SEKCIJA GANA GERAI PASIRODĖ

Gegužės Pirmos demonstracijose po visą Kanadą dalyvavo 100,000 žmonių, neskaitant tų, kurie tėmyjo demonstrantus stovėdami ant šaligatvių.

Didžiausia demonstracija buvo Toronte. 20,000 demonstravo gatvėmis, o Queens parke mitinge buvo 40,000.

Toronto lietuvių sekcija šiais metais buvo viena išdidžiausių, nors galėjo būti ir didesnė.

Priešakyje lietuvių sekcijos važiavo lietuvių vaikučių trokas, kuris buvo labai gražiai papuoštas. Vaikučiai savo obalsiais reiškė simpatiją Ispanijos liaudies vaikučiams. Priešakyj demonstrantų buvo nešama didelė raudona vėliava su užrašu: United Front of Lithuanian Organizations. Plakatai šaukė darbininkus kovoti prieš fašizmą Lietuvoj ir už darbininkų teises Kanadoj.

Lietuvių sekcija susidėjo iš komunistų ir jų simpatikų, socialistų ir katalikų darbininkų. Buvo tikras suvienytas frontas.

Vancouver mieste demonstracijoj dalyvavo arti 10,000. Žuvininkų unija labai gražiai pasirodė.

Winnipege demonstravo 6,000. Lietuviai taipgi skaitlingai dalyvavo.

Reginoj demonstravo 3,000. Tiek pat Hamiltone.

Edmontone demonstravo 5,000.

Port Arthure arti trijų tūkstančių.

Įvairiuose kituose Kanados miestuose taipgi įvyko demonstracijos arba mitingai. Montreale demonstracijos nebuvo, bet mitingas Mount Royal arenoj, kur kalbėjo profesorius Eugene Forsey, kuris pareiškė, kad "Quebeco žmonės nebus pasyvios tironijos aukos."

Šiais metais gegužinės demonstracijos ir mitingai įvyko labai solidarioj atmosferoj. Visur buvo bendras frontas. Kalbėtojais buvo įvairių pažiūrų žmonės.

Visose demonstracijose ir mitinguose sentimentas buvo simpatija Ispanijos liaudžiai ir pasiryžimas kovoti prieš reakciją, už teises darbininkams organizuotis į unijas. Tą reikškė kalbėtojai ir demonstrantų nešami plakatai.

UŽDRAUS IR AUKAS RINKTI DEL ISPANIJOS LIAUDIES

WASHINGTON, Geg. 1. — Suvienytų Valstijų atstovų rūmai ir senatas priėmė bilių, kuris, jei prezidentas Rooseveltas užtvirtins, uždraus net ir aukų rinkimą del Ispanijos liaudies pagelbos.

Dalis lietuvių sekcijos Pirmosios Gegužės demonstracijoj Toronte. Lietuvių sekcijoj dalyvavo virš 200 lietuvių. Visi tie lietuviai, kurių unijos dalyvavo demonstracijoj, ėjo kartu su savo unijomis.

Šalin Su Liaudies Frontu! Sako Trockistai

TORONTO, Gegužio 1.—Kadangi Toronto darbininkų organizacijų atstovų konferencija atmetė provokacinius trockistų obalsius, jie nedalyvavo Pirmosios Gegužės apvaikščiojime, tačiau demonstrantams kaišiojo savo atsišaukimus, kuriuose puolamas suvienytas liaudies frontas.

"Rengkimės sutraukyti tuos ryšius, kurie riša mus prie kapitalistų," šaukia trockistai savo atsišaukime. "Šalin su išdavinga 'Liaudies Fronto' politika, siekiančia pririšti darbininkus prie kapitalistinės klasės tikslu išlaikyti kapitalistinę 'demokratiją.'"

Kad pridengti tuos fašistinius šūkius, vieton liaudies fronto perša darbininkų frontą. Gi istorija parodė, kad valstiečių ir kitų darbo žmonių sluogsniai būtini darbininkų talkininkai kovoje prieš kapitalizmą.

Draugas Morris Vėl Supliekė Reakcionierius

WINDSOR, Geg. 1.—Draugas Reginald Morris, kuris nekurį laiką atgal buvo prašalintas iš aldermano vietos, vėl išrinktas.

Morris gavo 1,263 balsus, o jo oponentas, Milton McWilliam, kurio pastangomis buvo Morris prašalintas iš aldermano vietos, gavo tik 981.

Draugas Morris yra komunistas. Tokiu būdu jo išrinkimas su daug didesniu balsų skaičiumi, rodo kad Windsoro darbininkai kairėja.

Kiek pastangų ir išlaidų reakcionieriai įdėjo į kampaniją, kad atsikratyti komunistų aldermano, o nelaimėjo nei colio.

TRYS PROTESTONŲ KUNIGAI KALBĖJO GEGUŽINIAM MITINGE

HAMILTON, Geg. 3.—Hamiltono darbininkų gegužiniame mitinge Wooldlands parke, kur dalyvavo virš 3,000 žmonių, kalbėjo trys kunigai.

"Darbininkų organiza c i n ė kampanija ne beprotiška, bet paremta ant demokratiškų teisių ir laisvių," pareiškė kunigas Hunter, smerkdamas Hepburną.

Kunigas Stepleton pareiškė, kad Suvienyta Krikščionių bažnyčia užgiria darbininkų judėjimą.

Darbininkų Vadai Patenkinti Didele Demonstracija

TORONTO, Geg. 1.—Kadangi niekas netikėjo, kad Torontas matys 40,000 žmonių gegužiniame mitinge Queens parke, tai daugelį nustebino toks didelis skaičius. Net darbininkų vadai išreiškė nusistebėjimą.

Kas svarbiausia, tai kad šiemet reiškėsi didžiausias solidarumas. Kalbėtojai tik vieną tekalbėjo, butent apie kovą prieš reakciją, apie paramą Ispanijos liaudžiai ir apie unijinį darbininkų judėjimą.

"No pasaran," pasveikino mitingą draugas Tim Buck, Komunistų Partijos sekretorius. "Ispanijoj fašizmas nepraeis! Tai toks mūsų obalsis šiandien Bet mes jį pakeisime į: 'Pirmyn į pergalę ir socializmą!'"

"Aš širdingai remiu C.I.O.," pareiškė George Watson, Toronto Distrikto Trades and Labor Council vice-prezidentas.

"Aš stoviu šiandien čionai, nes noriu matyti suvienytą darbo žmonių frontą," pareiškė kunigas Almack.

"Šiandien visi tie žmonės, kurie tiki į laisvę ir taiką, turi laikytis vieningai. Šios dienos demonstracija yra gražus darbo žmonių vienybės pavyzdis," sakė jis.

"Aš noriu, kad visi žmonės skaitytų Daily Clarion," tęsė jis, kalbėdamas apie Daily Clarion, k a i p o vienybės augintoją. "Skaitymas nekurių Toronto didlapių veik tas pats, kaip nuodų ėmimas. Mums reikia tokio laikraščio, kaip Daily Clarion."

PARYŽIUJE PIRMOJOJ GEGUŽĖS DEMONSTRAVO 1,000,000

PARYŽIUS, Geg. 2. — Paryžiaus mieste Pirmosios Gegužės dienoje demonstravo 1,000,000, socialistų, komunistų ir kitokių įsitikinimų žmonių. Visoj Francijoj demonstracijose dalyvavo virš 5,000,000.

NEW YORK, Geg. 2. — Čia gegužinėj demonstracijoj dalyvavo 200,000.

MEXICO CITY. — Meksikos sostinėj Pirmosios Gegužės demonstracijoj dalyvavo 100,000.

Hepburnas Ieško Koalicijos Su Konservativais

TORONTO, Geg. 1.—Ontarijos premjeras ponas Hepburnas galvatrukčiomis ritasi pas reakcionierius.

Jis kviečia konservativų partijos vadą Earl Rowe sudaryti koalicinę valdžią.

Kiek matyti, tai konservativai ženyboms nepritaria. Matomai jie jaučia, kad sekančiuose rinkimuose jie pateks valdžion ir be Hepburno pagelbos.

Nekurie spėliotojai s a k o, kad Hepburnas tą jaučiąs, todel norįs išgelbėti kailį pagelba koalicijos.

Darbininkų partijų ir unijų vadai šį apsireiškimą skaito galutinu liberalų partijos pravirtimu.

HEPBURNAS KOALICIJOS IEŠKĄS KOVAI SU C.I.O.

TORONTO, Geg. 3.—Nors abudu, Hepburnas ir Rowe, užsigina, kad savo pasitarime diskusavo koalicinės valdžios sudarymą, tačiau Toronto žmonės kalba, kad Hepburnas ieškąs konservativų partijos talkos kovai prieš CIO.

Ir Duplessiui Nesiseka Kovoti Prieš C.I.O.

MONTREAL, Geg. 3.—Kvebeko provincijos premjeras ponas Duplessis norėjo dar gudriau padaryti, negu Hepburnas padarė kovoje prieš C.I.O., bet ir tam labai nenusisekė.

Jo darbo ministeris davė įsakymą sukniasiuvių vadams, kad įsakytų darbininkams grįžti darban. Girdi, jei negrįšite dirbti, visi būsite suimti, ministeris grumojo. Unijos vadai sutiko atšaukti streiką, bet tik tada, kada unija bus pripažinta.

Kadangi streikas nebuvo atšauktas, premjeras Duplessis, kuris užima taipgi ir Attorney-General vietą, pradėjo grumoti areštavimu Bernard Shane, sukniasiuvių unijos organizatoriaus, ir Trepanier, Montrealo Trades and Labor Council prezidento, kuris taipgi sukniasiuvių streiko komiteto pirmininkas.

Tačiau vėliausios žinios sako, kad tie sukniasiuvių vadai nebus suareštuoti, nors jie ir atsisakė atšaukti streiką akyvaizdoje tokių didelių grumojimų. Premjeras nusileisiąs prieš CIO.

STREIKIERIAI SAKO TIK 30 SKEBŲ ONTARIO SILKNIT DIRBTUVĖJ

TORONTO, Geg. 4.—Silknit darbininkų unijos organizatorius Welch sako, kad tik 30 skebų dirba Ontario Silknit dirbtuvėj, kurios darbininkai jau antra sąvaitė streiko lauke. Nežiūrint policijos pastangų įbauginti streikierius, streikas laikosi gerai. Nekurie iš dirbusių metė darbą ir prisidėjo prie streikierių. Streikas apima 400 darbininkų, daugumoj darbininkių.

Chinijoj 1,000,000 Žmonių Serga Raupais

ŠANGHAI, Geg. 3.—Chinijoj 1,000,000 žmonių serga raupais (lepru), bet gydymui priemonių užtenka tik del 2,000, ypatingai labai mažai gydytojų. Del to valdžia raupais sergančius naikina.

Iš Kantono gauta žinia, kad balandžio 25 dieną valdžia norėjo 215 raupais sergančių prigirdyti. Jiems buvo sakyta, kad juos veš į kitą koloniją, todel jie sutikę eiti į laivelius, kuriuos valdžia norėjo nuskandinti. Bet kada sužinojo, kad juos paskandins, jie sukilo. Paskui valdžia juos sušaudė. Kai kurie buvę dar gyvi, kuomet juos suvertė į vapnos duobę.

Diskusuos Kaip Sutikti Susidarančią Situaciją

TORONTO, Geg. 4.—Ontarijos premjero Hepburno užsimojimai įleisti į valdžią konservativus (sako jis siūlęs konservativų vadui užimti premjero vietą ir pasiskirti pusę savų ministerių) išjudino visas progresyves jėgas visoj Ontarijos provincijoj.

Unijų vadai tame Hepburno judėjime mato didelį grumojimą darbininkų unijoms, kadangi koalicijos klausimas rišamas su kova prieš C.I.O.

Daugiausiai susirūpino tuo klausimu, tai Komunistų Partija. Ontarijos provincijos komitetas neužilgo susirinks į specialų posėdį diskusavimui susidarančios padėties. Manoma, kad partija išleis atsišaukimą į visas progresyves partijas ir organizacijas del sudarymo plačios Darbo-Farmerių Partijos, kuri sugebėtų paimti vairą į savo rankas ir atmuštų reakcionierius.

STAR SMERKIA HEPBURNĄ UŽ IEŠKOJIMĄ KOALICIJOS

TORONTO, Geg. 4.—"Politikoj, kaip ir kituose reikaluose, jei žmogus pradeda eiti klaidingu keliu, labai sunku sugrįžti į teisingą kelią," rašo Star editoriale. "Kaip tik tas atsitiko su Hepburnu darbininkų judėjimo klausimu."

"Koalicija prieš darbininkus būtų nuogas fašizmas; kaip tik tokiuo keliu buvo įsteigtos diktatūros Vokietijoj ir Italijoj."

BUSŲ ŠOFERIŲ STREIKAS S U D A R O NĖPTOGUMĄ LONDONO PONAMS

LONDONAS, Geg. 3. — Kadangi Londono mieste, kur susirinko daug ponų dalyvavimui karaliaus karūnavime, sustreikavo apie 25,000 busų šoferių, susirinkusieji ponai jaučia didelį nepatogumą.

Priemiesčių busų šoferiai taipgi eina į streiką. Bijoma ir kitų susisiekimo rūšių darbininkų streiko, jei busų darbininkų reikalavimai nebus patenkinti.

Katalikų Kunigas Matė Fašistus Žaginant Moteris

BIARRITZ, Francijos-Ispanijos pasienis. — Katalikų kunigas, Valladolido katedros kanauninkas Alberto Onaindio veža popiežiui skundą prieš Ispanijos fašistus ir jų talkininkus nazius ir maurus, kurie išžudė virš 1,000 Guernicos gyventojų.

"Kai Vokietijos lakūnai padarė daugmeniškas žudynes," sako kunigas, "po to mačiau, kaip nuo kraujo liejimo įsiutę maurai naktį siautė miestelio gatvėmis, žagindami nekaltų žmonių pačias ir dukteris.

"Aš, sirgdamas nuo tų baisenybių, tėmyjau, kaip buvo išžudyta virš 1,000 žmonių."

IŠBUVO KALĖJIME 42 MET.

OTTAWA, Geg. 4.—Francis V a l entine Cuthbert Shortis, šiandien paleistas iš kalėjimo, Kingstono kalėjime išsėdėjo 42 metu.

Jis buvo nuteistas mirtin, bet paskui mirties bausmė buvo pakeista kalėjimu iki gyvos galvos.

Shortis dabar jau 60 metų amžiaus.

2,000 SIUVĖJŲ LAIMĖJO BE STREIKO

TORONTO, Geg. 5.—Jau pasirašyta nauja sutartis tarp Amalgamated Clothing Workers of America unijos ir samdytojų, kuri garantuoja darbininkams algų pakėlimą ant 7½ nuoš.

REAKCIONIERIAI JAPONIJOJ VĖL PRALAIMĖJO

TOKIO, Geg. 3. — Japonijos seimo rinkimuose reakcionieriai, Japonijos armijos viršininkai ir jų pakalikai, vėl pralaimėjo. Rinkimuose daugumą vietų į seimą gavo liberalinės minties žmonės.

TOKIO, Geg. 4.—Japonijos premjeras Senjuro Hayashi, kurio šalininkai buvo smarkiai supliekti per rinkimus, atsisako užleisti valdžią.

SAMDYTOJŲ GILDIJA SUSKILO; SUKNIASIUVIAI LAIMĖS

MONTREAL, Geg. 4. — Kadangi dalis iki šiol nepasirašiusių samdytojų sutinka pasirašyti sutartį su sukniasiuvių unija, manoma, kad streikas bus laimėtas.

Organizoti Montrealo Darbininkai Rengiasi Kovai Su Duplesizmu

50,000 Organizuotų Darbininkų Atstovai Vienbalsiai Pasmerkė Duplessio Ofenzyvą

Ivan Maisky—Sovietų Sąjungos ambasadorius Anglijai, kuris daug padėjo Ispanijos liaudies valdžiai nuolatos numaskuodamas nesikišimo komiteto planus.

REIKALAUJA TEISIŲ ORGANIZUOTIS Į UNIJAS

MONTREAL, Geg. 4.—Montrealo darbininkai nemano ramiai praleisti Duplessio užpuolimus ant unijinio darbininkų judėjimo.

Vakar įvykęs tarptautinių Montrealo unijų atstovų susirinkimas, kuriame dalyvavo 500 atstovų nuo 50,000 unijistų, vienbalsiai pasmerkė Duplessio ofenzyvą prieš darbininkų judėjimą, o ypatingai prieš siuvėjų streiką.

Susirinkimas išrinko komiteta, kuris lankysis pas premjerą ir įteiks protestą prieš jo grumojimus suareštuoti streiko vadus. Taipgi pareikalaus, kad premjeras pildytų prižadus, kuriuos davė pareitą rudenį.

Raoul Trepanier, Montrealo Trades and Labor Council prezidentas, pareiškė, kad jis gavęs telegramą nuo Duplessio, kurioj jis užtikrina, kad visi žygiai prieš sukniasiuvius bus sulaikyti, ką visi atstovai palaikė kaip ženklą, jog Duplessis, taip kaip ir Hepburnas, atsimušė į darbininkų masių sieną ir pamažų traukiasi atgal.

Unijistams į pagelbą eina visa progresyviškoji visuomenė, nes ji mato, kad kova prieš unijas yra kartu kova prieš demokratiją, už fašizmą.

IŠTEISINO SEPTYNIS AMALGAMEITŲ UNIJOS VEIKĖJUS

MONTREAL, Geg. 3.—Teisėjas Desmarais išteisino septynis Amalgameited Clothing Workers of America unijos viršininkus, kurie buvo apkaltinti konspiracija prieš esamą tvarką.

Tai dar vienas ženklas, kad Duplessis traukiasi atgal.

Baskų Moterys Mėto Fašistus į Jūras

BILBAO, Geg. 3.—Nežiūrint to, kad linkui Bilbao miesto šiaurinėj Ispanijoj veržiasi 18,000 Italijos ir Vokietijos fašistų ir 110 fašistinių orlaivių naikina baskų miestus ir kaimus, kartais ir tiems budeliams tenka smarkiai nukentėti nuo baskų žmonių, ginančių savo kraštą nuo svetimų įsiveržėlių.

Praneša, kad baskų moterys smarkiai sumušė italus Bermeo kaime, kuris randasi Biskajų įlankos pakraštyje.

Liaudies armijai padedant, moterys ir žuvininkai taip smarkiai fašistus prispyrė, kad tie turėjo bėgti į visas puses. Moterys fašistus mėtę iš namų pro langus ir į vandenį. 400 juodmarškinių visai sunaikino. Iš viso, apie 3,000 italų smarkiai nukentėjo. Keletą italų suėmė nelaisvėn ir kelis trokus amunicijos taipgi suėmė.

Fašistų užpuolimai ant liaudiečių Guernica ir Durango sektoriuose buvo atmušti su dideliais fašistams nuostoliais. Manoma, kad fašistų žygiavimas pirmyn bus sulaikytas.

Liaudiečių Orlaiviai Nuskandino Espaną

Balandžio 30.—Liaudiečių orlaiviai, pasiųsti iš Madrido į Bilbao, gelbėjimui baskų šalies nuo Italijos ir Vokietijos fašistų, begindami Anglijos prekinį laivą Brora pataikė bombą tiesiai į fašistų karinį laivą Espana ir pramušė didelę skylę, pro kurią primarmėjo vandenio ir laivas į valandą laiko nuskendo.

E s p a n a buvo didžiausias Franko karinis laivas. Jis turėjo aštuonias 12-kos colių kanuoles, 20-tį 4 colių greitai šaudančių kanuolių, 850 jūreivių ir oficierių, taipgi nemažai amunicijos.

FRANCIJOS VALDŽIA NACIONALIZUOSIANTI GELŽKELIUS

PARYŽIUS, Balandžio 29.—Kadangi Francijos gelžkelių kompanijos negali atsilyginti valdžiai už suteiktas paskolas, jos žada skolas atmokėti šėrais. Valdžia, kaip finansų ministeris Auriol pranešė, sutinka. Tokiu būdu, gelžkelių kontrolė pereis į valdžios rankas.

Anglija Krausto iš Bilbao Vaikus ir Moteris

BILBAO, Geg. 3.—Nežiūrint to, kad Frankas grumoja bombardavimu visų laivų, kurie tik mėgins vežti iš Bilbao vaikus ir moteris, Anglijos ir Francijos laivai pradėjo rinkti ir vežti iš Bilbao vaikus ir moteris ir kitus ne karinio amžiaus baskus, kurie subėgo į Bilbao iš fašistais užimtų vietų.

Apskaičiuojama, kad į Bilbao prisirinko apie 300,000 pabėgelių, kuriems grėsia bado pavojus, jei nebus evakuoti.

VOKIETIJA IR I T A L I J A SIUNČIA SUBMARINUS PRIEŠ EVAKUAVIMĄ VAIKŲ

HENDAYE, Francija, Geg. 4.—Patėmyta, kad į Pasajes pribuvo du submarinai, vienas Vokietijos, o kitas Italijos. Matomai jie trukdys evakuavimui iš Bilbao vaikų ir moterų, nes Frankas, Hitleris ir Mussolinis šaukia, kad vaikų ir moterų evakuacija reiškia intervenciją. Frankas pareiškė, kad jis neužtikrina, jog niekas nekliudys evakuacijai.

Francijos unijos sutinka paimti savo globon 2,300 vaikučių. Anglijos unijos 4,000.

FRANKAS MOBILIZ U O J A ARMIJON 19 METŲ AMŽIAUS JAUNUOLIUS

MADRIDAS, Geg. 4. — Valdžios milicija dinamitu sunaikino 300 fašistų pietvakariniame Madrido sektoriuje. Vakar išvijo fašistus iš trijų įsitvirtinimų pietvakarinėj miesto dalyj.

Iš Salamanca pranešama, kad Frankas ima į armiją 19 metų amžiaus jaunuolius.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 8, Ontario, Canada.

BUVUSIO PREZIDENTO SŪNAUS LAIŠKAS

Kaip žinia, buvęs Ispanijos prezidentas, Alcala Zamora, kuris dabar randasi Paryžiuje, Francijoj, buvo reakcionierius ir liaudies fronto valdžios priešas. Tačiau jo sūnus, Jose Alcala Castillo, visai kitoks. Jis dabar kovoja liaudies pusėj, prieš Vokietijos ir Italijos interventus. Dar įdomiau, tai jo laiškas, rašytas tėvui. Štai ką jis rašė savo tėvui:

"Skaitau savo, kaipo piliečio, teise ginti teisėtą valdžią nuo fašistų išdavikų. Skaičiau savo priederme atiduoti savo spėka liaudžiai, ginančiai savo gyvybę, savo teisę būti laisvai, kovojančiai prieš išnaudojimą kelių aristokratų, bankierių, generolų.

"Bet dabar tas klausimas daug platesnis. Tu žinai iš laikraščių tą, ką aš mačiau savo akimis: į Ispaniją įsiveržė italai ir vokiečiai. Taigi, Ispanija gina savo nepriklausomybę. Tą tiesą šiandien žino visuose pasaulio kampuose ir aš pats esu liudininkas. Mūsų miestus užėmė reguliarės interventų armijos. Gyventojai terorizuojami. Gyventojus naikina įsiveržėlių armija. Tragiškas baisumas svetimšalių įsiveržimo Ethiopijoj, ką mes kartu smerkėme, dabar pasikartoja mūsų plotuose.

"Bet Ispanija tai ne Ethiopija. Ispaniją nepavergs svetim taučiai, nes ispanų tauta jaučiasi užtektinai stipria atmušti priešą

"Laimingas esu, kad mušuosi liaudies armijos eilėse. Bet visi tie, kurie apleido Ispaniją, kurie slaptai ar viešai padeda interventams, o ypatingai, jeigu tai žmonės, kurie buvo užėmę aukštas vietas, kaip vietą respublikos prezidento, šiuo istoriniu momentu neturi teisės vadintis ispanais."

ATEITIS KANADOJ NEPERŠVIESIAUSIA

Šiandien visos Kanados liaudis džiaugiasi, kad buvo padarytas galas Bennetto geležinės kurkos režimui. Bet reikia pasakyti, kad tas viskas, ką šiandien turime—žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvė (ir tai ne visur)—gali greitai dingti. Tam yra daug priežasčių.

Kaip jau yra patirta, liberalai vieni nėra dar ta jėga, kuri galėtų apginti žmonių laisvę. Kaikurie iš tų liberalų, kurie užima tokias vietas, kaip kad dabar turi užėmę King ir Hepburnas, labai greitai pasiduoda finansinio kapitalo reikalavimams. Šiandien mes aiškiai tą matome. King pildo finansierių reikalavimus visos šalies plotmėj, o Hepburnas Ontarijoj. Sarnia ir Oshawa yra geri pavyzdžiai. Negeriau pasielgė liberalinė valdžia ir Britiškoj Kolumbijoj. To rezultate, liberalų frontas skyla. Vieni reakcingėja, o kiti bėgioja. O to išvadoj gali pasirodyti valdžioj konservativai labai greitu laiku. Britiškoj Kolumbijoj rinkimai įvyksta neužilgo.

Išeitis iš tokios padėties yra tik viena. Tai suvienytas frontas iš komunistų, socialistų ir progresyvių liberalų. Bet toks suvienytas frontas Kanadoje dar nesiformuoja. CCF atsisako stoti su komunistais ir tokiame momente, kaip kad dabar yra Britiškoj Kolmbijoj, kur eina rinkiminė kampanija. Be to, Britiškoj Kolumbijoj CCF smarkiai suėsta trockizmo. Nekurie provincialio komiteto nariai išėjo patys, o kitus išmetė. Reakciniai vadai nepakentė tų, kurie nurodinėjo, kad Kanados liaudies išeitis tokiam pat liaudies fronte, koks susidaręs Francijoj ir kitur.

Nebuvimas suvienyto fronto tarp komunistų ir socialistų yra labai žalingas. Tie žmonės, kurie nepatenkinti tokių Hepburnų ir panašių politika, šiandien liekasi pasyvūs, nėra jiems dirvos veikimui. Jei būtų stiprus sivienytas frontas tarp komunistų ir CCF, veikiausiai ir tokie, kaip Croll ir Roebuck, būtų pasirengę stoti į liaudies frontą su tais liberalais, kurie pasipiktinę Hepburnu ir ieško būdų, kaip išeiti iš tokios padėties. Reikia atsiminti, kad ir Ontarijoj rinkimai gali įvykti labai greitai. O nesant liaudies fronto, labai galimas daiktas, kad konservativai išeis laimėtojais.

ŠALIN LIAUDIES FRONTAS, TAIKA IR DEMOKRATIJA!

Tur būt šiuo laiku nėra baisesnių žodžių del darbo žmonių, kaip viršuj pasakyti. Karas, fašizmas ir darbo žmonių susiskaldymas šiandien visai liaudžiai yra vyriausi priešai. Tačiau tokius obalsius pasirinko trockistai Pirmosios Gegužės, darbininkų klasės solidarumo dienai atžymėti.

Toronto miesto trockistai, kurie buvo pravaryti iš bendro Pirmosios Gegužės apvaikščiojimo už nusistatymą prieš liaudies frontą, išleido atsišaukimą kaip tik su tokiais obalsiais. Štai keletas perlų iš to jų atsišaukimo:

"Darbininkai laimės tiktai tada, kai fašistinės armijos bus sunaikintos ir proletarinė diktatūra įsteigta, kaipo pirmas reikalingas žingsnis kelyje į socializmą. Gi kelią linkui to garbingo siekio užstoja ne tik fašistinės armijos, bet ir liaudies fronto valdžia, kaip Valencijoj, taip ir Katalonijoj, kurios šiandien kursto kontr-revoliucinius užpuolimus ant darbininkų, šaudo revoliucionierius užpakalyje ir uždarinėja Anarchistų ir Marksistų Vienybės partijos laikraščius."

"Liaudies fronto policijos užpuolimu pralietas Kliči darbininkų kraujas šaukte šaukia atsimokėti revoliucine kova prieš socialistinius ir stalinistinius darbininkų išdavikus."

"Stalinistinė biurokratija galvatrukčiomis ritasi prie atsteigimo kapitalizmo."

"Rengkimės sutraukyti tuos ryšius, kurie riša mus su kapitalistais. Šalin su išdavinga 'Liaudies Fronto' politika, kuri nori pririšti darbininkus prie kapitalistų klasės, tikslu palaikyti kapitalistinę 'demokratiją.' "

"Šalin su išdavinga 'Taikos ir Demokratijos' politika!"

"Pirmyn linkui Ketvirto Internacionalo!"

Šiandien ir mokyklų vaikai supranta, kad tik dėka liaudies fronto Ispanijos liaudis dar ne visa pavergta ir yra viltis fašizmą nugalėti. O trockistai sako, kad ji stovi ant kelio linkui liaudies pasiliuosavimo. Ne liaudies valdžia užstoja tą kelią, bet trockistai, kurie kartu su fašistais užpakalyje organizuoja teroristus terorizavimui liaudies gynėjų ir nuvertimui liaudies valdžios. Tokiuo momentu, kada Italijos, Vokietijos ir viso pasaulio fašizmas puola ant Ispanijos, organizuoti nuvertimą liaudies valdžios, tai tiesiog smaugti Ispanijos liaudį.

Francijoj, Paryžiaus priemiestyj, Kliči, policija negynė darbininkų. Bet ji tebėra ta pati, kuri buvo prie pirmesnės valdžios. Reikia atsiminti, kad visa sena kapitalistinė valstybė tebėra. Liaudies fronto valdžia jos visos pašalinti negali. Tam atlikti reiktų revoliucijos. Ji gali labai pamažu silpninti, keisti reakcinius viršininkus. Taipgi ji gali leisti darbininkams organizuotis, kad laikui atėjus jie galėtų sudaužyti tą kapitalistinę valstybinę mašiną. Labai gerai, kad ji padeda darbininkams kovoti prieš fašizmą tiek, kiek jos partijos susitaria. Socialistai su komunistais (ypatingai komunistai) eitų toliau, bet grumoja liaudies fronto sugriuvimas ir reakcijos sugrįžimas. Liaudies fronto valdžia tik pradžia kovos už darbo žmonių teises.

Kas liečia Sovietų Sąjungą, apie tai nėra reikalo rašyti, nes apie tai buvo daugelio bešališkų žmonių nurodyta.

Šaukti prieš liaudies fronto valdžią, prieš taiką ir demokratiją gali tik fašistai. O kadangi trockistai tą daro, tas patvirtina, kad jie yra biaurūs fašistų talkininkai.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Unijų Skaldytojui Nesiseka

W. Green'as suskaldė Georgia Darbo Federaciją. Jos konvencijoj biurokratų gizeliai buvo mažumoj. Tai jie išmaršavo lauk.

Jeigu jau tokioj konservatyvėj valstijoj, kaip Georgia, Green'ui nesiseka, tai kitur jo popieriai dar blogesni.—**L. Prusenka**, Vilnyj

* * * * *

Pasigenda Kanadiečių Korespondencijų

Kažin kodel tie mūsų draugai kanadiečiai taip mus užmiršo. O juk jie moka rašyti. Tuo jau negali skųstis. Pas juos yra gražių, jaunų vyrų, lietuviškoj rašyboj gerai prasitrynusių. Jie galėtų mūsų dienraščius papuošti geromis korespondencijomis.

Ką sakote, draugai kanadiečiai?—**A. Bimba**, Laisvėj.

* * * * *

Argentiniečiai Kovoja Ispanijoj

Nemažai argentiniečių lietuvių išvyko Ispanijon kariauti prieš fašistus. Jų tarpe randasi drg. Pranas Ulevičius, žurnalo "Dabarties" redaktorius.

Šviesioji, liaudiškoji Lietuva didžiuojasi tokiais savo vaikais. Smetona juos išblaškė į tolimus kampus, bet neužmušė jų didvyriškos kovingos dvasios. Jie pažįsta fašizmą Lietuvoje, jie žino, ką reikštų Ispanijoje.

O Smetonos valdžia? Jinai ranka rankon eina su kruvinuoju gen. Franco. Jinai išleido griežtą uždraudimą iš Lietuvos liuosnoriams važiuoti ir pradėti Ispanijos žmonėms kariauti prieš fašizmą. Istorija tokius Ulevičius, visus, kurie važiuoja Ispanijon kariauti su fašizmu, vadins didvyriais, o tokius Smetonas ir Francus išmes į sąšlavyną.—**A. B.**, Laisvėj.

* * * * *

Auka Kanadiečiams

Į Kanadą mes daug daugiau pasiuntėme knygos "Gamta ir Žmonės," kaip ten yra ALDLD narių. Centro Komitetas nutarė paaukoti tą perviršį Kanados Veikiančiam Komitetui, kad jis išplatintų tas knygas ir pinigus panaudotų ALDLD kuopų budavojimui Kanadoje.—**D. M. Šolomskas**, Laisvėj.

* * * * *

Propagandos Eksportas

Lietuvos tautininkai sugalvojo atsiųsti Amerikon savo sportininkų, kad parodyt, kiek prie jų diktatūros Lietuva padarė "progreso." Bet kad tie jų sportininkai nepadarytų jiems sarmatos, jie pasikvietė Lietuvon keletą amerikiečių, kad pamokytų juos sporto.

Negana to, kartu su tais sporto nemokančiais sportininkais žada atvykti ir keletas Smetonos "seimo" atstovų, kad supažindinti Amerikos lietuvius su tautininkų "nuopelnais" Lietuvai.

Prie to visko, klerikalų spauda praneša, kad birželio mėnesį Amerikon atvyksiąs ir "jo ekscelencija" vyskupas Reinys.

Taigi, išrodo, kad fašistinės propagandos eksportas planuojama ne juokais. Amerikos Lietuvių Kongreso komitetai turėtų pasirūpinti, kad šitai propagandai būtų tinkamai užtvertas kelias.—**Keleivis.**

Redakcijos Pastaba

Šiuomi dar karta pastebime, kad raštų tų asmenų, kurie nepriduoda savo vardo ir pavardės bei adreso, negalime sunaudoti.

Pranešimus apie susirinkimus ir prakalbas duodami, visuomet nurodykite kas rengia, kokia organizacija, kur ir kokiu laiku. Susirinkimų ar parengimų vietą ir laiką reikia aiškiai užrašyti, kad neįvyktų klaidų.

Taipgi prašome nesivėluoti. Pirmadienis yra paskutinė diena. Trumpus pranešimus galima patalpinti antradienį gavus, bet nelaukite antradienio, jei galite pasiųsti anksčiau. Del raštų, tai ir pirmadieny jau maža vietos. Jei norite, kad būtinai tilptų, pasistengkite atsiųsti anksčiau.

HARBIN, MANČUKO, Balandžio 30.—Šiaurinė Mandžurijos dalis išstojo prieš Japonijos imperializmo režimą. Mandžurijos piliečiai puola Japonijos kariuomenę, naikina japonais užimtus budinkus. Kelis šimtus japonų kareivių užmušė.

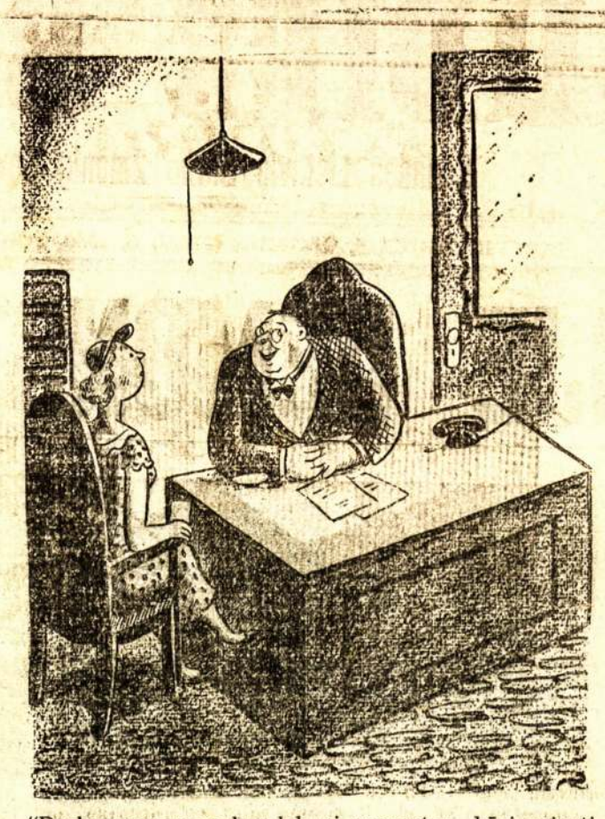

"Darbas pas mane bus lab ai paprastas—būsi privatinė sekretorė ir—taip sakant—lygiai kaip ir draugė."

Kodel Susiorganizavo C. I. O. -- Komitetas Indust. Organizavimui

Amerikos kontinente šiandien populiariškiausia darbininkų organizacija tai Komitetas Industriniam Organizavimui arba, sutrumpintai vadinant, C. I. O. (Committee for Industrial Organization). Jo populiariškumas tame, kad per metus laiko jis suspėjo suorganizuoti šimtus tūkstančių neorganizuotų darbininkų ir patiekti naujus organizavimosi metodus unijiniam judėjimui, o iš kitos pusės, kad C.I.O. sutiko stiprų reakcininkų pasipriešinimą. Kas negirdėjo Ontarijos premjero Hepburno garsaus pasipriešinimo prieš C.I.O. Oshawoj, vyskupų pasipriešinimo Montrealo. Suglaustai tariant, šiandien visi Kanados fabrikantai ir darbininkų neprieteliai galvoja kaip pasekmingiau vesti kovą prieš tą komitetą ir neleisti jo unijoms įsisteigti Kanadoje. Pasipriešinimo propagandą veda įvairią. Montrealo vyskupai tiesioginiai skelbia, kad jis yra komunistinis, o Hepburnas dar pridėjo iki šiol nenaudotą kapitalistų demagogiją, būk tas komitetas per daug išnaudoja Kanados darbininkus. Esą renka iš Kanados darbininkų narines duokles ir paskui jo vadai gerai gyvena. Šale to, dar prideda, kad jis yra užrubežinė organizacija, tai ir ragina reakcininkus prieš jį kovoti.

Kas tik nors paviršutiniai yra susipažinęs su Suvienytų Valstijų unijiniu judėjimu ir su industrinių unijų vadu John Lewisu, tas žino, kad John Lewis niekad komunistu nebuvo, bet dar varė žalingą komunistams politiką. Kiti C.I.O. vadai irgi nieko bendro neturi su komunistais. O kas link pasipelnijimo iš Kanados darbininkų, visi žino, kad Kanados darbininkai laike streikų gauna daug didesnę pagelbą iš Suvienytų Valstijų unijų, negu sumoka tų unijų centrams pavidale narinių duoklių. Suvienytų Valstijų darbininkų unijų centrai organizuoja Kanadoj darbininkus ne tam, kad iš jų pasipelnyti ir, sulyg Hepburno ir kitų reakcionierių pasakos, gerai gyventi, bet tam, kad Kanados darbininkai būtų organizuoti, negamintų pigiau už Suvienytų Valstijų darbininkus ir su tuo nekonkuruotų juos. Kaltinimas C.I.O. už buvimą užrubežine organizacija irgi pamato neturi, nes Kanadoje dauguma esančių fabrikų taip pat priklauso Suvienytų Valstijų kapitalistams. Tad jeigu Suvienytų Valstijų kapitalistams leidžiama Kanadoje naudotis tarptautinėmis teisėmis ir plėšti abiejų šalių darbininkus, tai kodel negalima darbininkams tarptautiniai nuo jų gintis.

Abelnai jau yra daugumai žinoma, kad ta melų kampanija prieš C.I.O. neturi jokio pagrindo ir niekur neišlaiko kritikos. Bet daugumui neaišku, kodel Kanados reakcionieriai nesipriešina prieš kitas užsienines darbininkų unijas, kaip tai prieš Amerikos Darbo Federaciją, o tik tada pradeda priešintis, kada kuri iš jų prisideda prie C.I.O. Tam atsakymo reikia ieškoti ne komunizme, ne narinių duoklių rinkime ir jos svetimume, bet pačioj organizacinėj struktūroj.

Iki šiol, kaip Suvienytose Valstijose, taip ir Kanadoje darbininkai organizavosi tik amatiniai arba, kitaip sakant, susiorganizuodavo ne fabrikų unijos, o tik amatų unijos. Tik Komitetas Industriniam Organizavimui pradėjo organizuoti neorganizuotus darbininkus į industrines unijas, kuriose atsidarė kelias visiems darbininkams būti unijistais. Kaip kam gali atrodyti, kad jokio pagrindinio skirtumo nėra, nes vistiek ar šiaip ar taip susiorganizavę darbininkai jau yra organizuotais. Tačiau pasigilinus į industrines sąlygas gaunasi visai kitos išvados, o jos eina ne kapitalistų naudai, bet darbininkų naudai.

Suvienytų Valstijų darbininkai išsikovojo teises organizuotis į unijas prieš 57 metus, 1880 metais susiformavo amatų unijos ir jos apsijungė į Amerikos Darbininkų Federacija. Tais laikais tokia organizacinė forma atatiko industrinėms sąlygoms, nes dažniausia vienam fabrike dirbdavo vieno amato, ar nedaugelio amatų darbininkai. Tokiu būdu susiorganizavę amatninkai į unijas galėdavo dalinai apginti savo teises. Kita priežastis, tuomet darbininkai dar nebuvo pasiekę supratimo, kad reikia organizuotis ir ginti savo teises, tad neamatininkus buvo gana sunku organizuoti. Bet juridinės teisės leido darbininkams organizuotis. Per 57 metus gamyba pasikeitė iš pagrindų ir vietoj senųjų amatininkų atsirado daiktų sudėjimo linijos, kur dirba ne keletas kvalifikuotų amatininkų, bet dirba tūkstančiai daikto surinkėjų. Iš jų reikalaujama ne daikto padarymui kvalifikacijos, bet veiksmo atlikimui kvalifikacijos. Tokiu būdu senieji amatai lieka beveik be reikšmės. Kiek daugiau amatų reikšmė pasiliko lengvojoj industrijoj, o sunkiojoj industrijoj mažai jų liko. Mechaniškus darbus, po vieną veiksmą atlieka nekvalifikuoti darbininkai. Jei ir pasiliko kurioj dirbtuvėj kvalifikuoti darbininkai, tai jie šale nekvalifikuotų ir pusiau kvalifikuotų pasidarė ant tiek neskaitlingi, kad jų amatinė unija nustojo visiškos reikšmės. Pavyzdin paimkime mašinų dirbtuvę: joje dirba ant nekurių mašinų desėtkai tik taip sau pramokę to darbo, desėtkai skaitomų kvalifikuotų ir tik labai mažas skaičius amatininkų ir dar tie amatininkai skirtingo amato, o iš jų Jonas prigulės vienai unijai, Oskaras kitai, Arturas trečiai ir t.t. Na, ar galima laukti, kad jie su tokiu organizuotumu bent ką atsiektų? Nagi nieko, nes būdami darbininkai išskirstyti sulyg amatų ir žinodami, kad bosai nekenčia unijų, vengia į unijas stoti, kad neišmestų iš dirbtuvių. Tokiu būdu amatinės unijos neorganizuoja darbininkų, bet juos įstumia į demoralizaciją ir darbininkų padalinimą.

Bent kiek geriau yra su amatų unijizmu kur daugiau dirba amatninkų. Ten būdami didesniam skaičiuj gali bent kiek atsispirti. O kur jų mažas skaičius, ten turi tylėti ausis suglaudę ir kartu su nekvalifikuotais darbininkais būti begėdiškai fabrikantų išnaudojamais. Kaip kuriose dirbtuvėse amatninkai jau beveik nepastebimi. Pavyzdin paimkim baterijų gamybą. Pagaminti bateriją yra gana sudėtingas darbas ir reikia atlikti netoli šimto gana painių ir su chemija sąryšio turinčių veiksmų. Reikalinga perleisti beveik per šimtą rankų. Per visas rankas baterija eidama, niekur nesusiduria su amatninko rankomis, net visos skaitomos nekvalifikuotomis rankomis. Užtenka fabrike turėti vieną amatninką ir eina visa gamyba. Tas pats ir su daugeliu kitų gamybos šakų.

Jeigu tas jau vyksta sudėtingoj gamyboj, tai ką jau kalbėti apie cemento, rūdos kasyklų ir kitų industrijų milijonus darbininkų, kuriems nepriskaitoma jokio amato nei kvalifikacijos. Juos amatų unijizmas atskiria nuo organizavimosi ir jie tampa tuo rezervu, kurio pagelba bosai pajėgia susiaurinti amatninkų organizuotumą. Fabrikantas, mokėdamas amatninkui dešimtuką į valandą daugiau, negu paprastam darbininkui, atsisako jam algos daugiau pakelti, rodydamas į nekvalifikuotą darbininką, kad jis irgi geras darbininkas ir padarytų beveik tą patį darbą, tai jis del jo algos mažumo negalįs ne amatninkui pakelti.

Daugelyje industrijų iš pamatų persiformavus gamybai ir perėjus iš amatinės gamybos į veiksmų atlikimą, atsirado ir darbininkų nuo išnaudojimo apsisaugojimo reikalas. Tokiose sąlygose reikalingos ne amatninkų unijos, bet viso fabriko darbininkų unijos. Toks organizuotumas vadinamas industriniu unijizmu. Ir štai pereitais metais John Lewis šale senųjų unijų pradėjo organizuoti naujas industrines unijas, amatines paliko neliesdamas. Už tai susilaukė pasmerkimą iš Amerikos Darbo Federacijos prezidento Green ir išmetimą iš Amerikos Darbo Federacijos. Nuo Greeno neatsiliko ir kiti reakcionieriai, tarp jų ir Kanados reakcionieriai su Hepburnu priešaky. Visi jie rėkia, kad Lewisas pavirto Amerikos Leninu ir jau ruošiasi prie revoliucijos. Tačiau visiems turi būt aišku, kad tas rėkimas paeina ne del komunizmo baimės, bet del to, kad unijizmas pasuko į tvirtą kelią, susiorganizavo tūkstančiai lyg šiol neprigulėjusių nei jokiai unijai darbininkų ir pradeda užkirsti išnaudotojams kelią.

Kas link Lewiso politikos, tai komunistai niekur nemėgina tvirtinti, kur jis toliau pakryps, tik unijiniu klausimu jo suorganizuotą Komitetą Industriniam Organizavimui užgiria, nes jis jungia darbininkus į šiems laikams atatinkančias unijas. Juk visiems aišku, kad norint laimėti fabrike kovą prieš išnaudotojus, reikia būt visiems organizuotiems nuo inžinieriaus iki šlavikui. Darbininkams privalo būt aišku, kad Komitetas Industriniam Organizavimui neturi pasistatęs sau tikslo sudaužyti amatines unijas, jis tik ima neorganizuotus darbininkus organizuoti. Beabejonės, prie jo prisideda ir amatų unijos, bet vengia jas daužyti, kad nepadarius darbininkų klasei žalos.

Kada visos reakcinės jėgos rėkia prieš C.I.O., tai darbininkai privalo gerai išstudijuoti jo reikšmę, tada gausis aiškus supratimas, kas suerzino reakcines jėgas, ar bolševizmas, ar kiti kokie dalykai.

Unijistas

Profesorius King Gordon Smerkia Hepburną

OTTAWA, Geg. 3.—Kalbėdamas Pirmosios Gegužės susirinkime pereitą šeštadienį, King Gordon, buvęs Montrealo Teologinio Kolidžio profesorius, pasmerkė Hepburną ir Duplesį už jų išstojimus prieš darbininkų judėjimą.

"Ontarijos žmonės savo demokratinių teisių neatiduos jokiam diktatoriui," jis pareiškė, smerkdamas Hepburną.

"Premjeras Duplessis pradėjo pervėlai, jei jis nori sudaužyti Kvebeko provincijos francūzų ir anglų darbininkų reikalavimą laisvės."

"Jūs pamatysite Kvebeko provincijoj tokią didelę kovą už demokratiją, kokios dar nematė Kanados istorijoj," jis pažymėjo.

Profesorius Gordon buvo išvytas iš profesoriaus vietos už progresyviškumą. Jis dabar yra nariu CCF nacionalio komiteto.

Pastabos

C.I.O. taip skaudžiai užmynė jiems ant korno, kad jie dabar visa gerkle šaukia prieš jį. The Globe and Mail, milionieriaus mainų savininko W. Wright organas, kasdien net po tris editorialus deda C.I.O. klausimu. Sulyg pono Wright protavimo, tai C.I.O. organizuoja revoliuciją. Tam prirodymui cituoja Komunistų Internacionalo tezius, Suvienytų Valstijų Komunistų Partijos rezoliucijas ir kita.

Veltui ponas Wright seilėjasi. Jis neįtikins darbininkų. Kas tokiems ponams negera, tai darbininkams gera.

* * * * *

Montrealo reakcionieriai išėdė iš McGill universiteto kitą progresyvų profesorių, A. E. Morgan, kuris ėjo universiteto vedėjo pareigas.

Kadangi jis leido studentams diskusuoti visokius politinius klausimus, reakcionieriai privertė jį rezignuoti. Tiems universiteto viršininkams, kurie privertė Morganą rezignuoti, vadovavo Sir Edward Beatty, C.P.R. kompanijos galva.

Toronte kalbėdamas, profesorius Morgan perspėjo Kvebeko ir Ontarijos progresyvius žmones, nurodinėdamas, kad fašizmo pavojus Kanadoj nuolatos auga.

* * * * *

J. Jokubynas per Naujienas šaukia kanadiečius eiti socialdemokratiniu keliu. Girdi, tik socialdemokratinis kelias geriausias demokratijos apsaugojimui.

Jei socialdemokratinis kelias teisingiausias demokratijos apsaugojimui, tai kodel jos nėra Vokietijoj, Austrijoj ir kitose šalyse, kur buvo naudojamas socialdemokratinis kelias?

Jei kuriose šalyse dar demokratija laikosi, tai dar nereiškia, kad ji išsilaikys, jei bus einama socialdemokratiniu keliu.

J. Jokubynui taipgi nepatinka, kad komunistai kovoja už Ispanijos nepriklausomybę. Girdi, jie gali paskui įsteigti proletarinę diktatūrą.

Matomai jam būtų smagu, kad komunistai sėdėtų ir leistų fašistams laimėti.

* * * * *

Toronto trockistai savo atsišaukimus laike gegužinio mitingo Queens parke sėjo iš orlaivių, bet vėjas nunešė į šalį.

Vieni torontiečiai sako kad jie bijo darbininkų, todel samdėsi orlaivius, o kiti sako, kad mokinosi bombas mėtyti ant darbininkų.

Bet svarbiausias klausimas, tai kas jiem pinigų davė? Jų skaičius labai mažas. Gi kelių orlaivių pasamdymas rodo, kad jie gali mėtyti pinigus didelėmis sumomis.

* * * * *

Montrealo darbininkai savo solidarumu lygūs tai akmeninei sienai, į kurią atsimušus gali viskas sudužti.

Reikia pasakyti, kad į tą sieną smarkiai atsimušė Kvebeko provincijos valdžia, kuri buvo įsakiusi sukniasiuvių unijos vadams įsakyti darbininkams grįžti darban arba būti areštuotais.

Nei vadai davė įsakymo grįžti darban nelaimėjus, nei valdžia drįso areštuoti ne tik darbininkų, bet ir jų vadų.

Gegužinis mitingas Mount Royal arenoj taipgi parodė, kad Montrealo visuomenė nebijo Duplessia įsakymo salėm užrakinti.

J. Y.

AUKOS

Drg. A. Petronis, Winnipeg, Man., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė laikraščiui 50 centų aukų.

Dr. V. Noris, Kenosha, Wis., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė $1.00 aukų.

Drg. J. Svirplys, Windsor, Ont., prisiuntė aukų nuo ALD LD 21 kp. $5.00.

Aukos Del Clarion

Dr. K. Miškūnas, Kapuskasing, Ont., prisiuntė $6.10 aukų del Daily Clarion, surinkęs ant blankos.

Drg. J. Grigaliūnas prisiuntė $8.00 aukų del Daily Clarion, taipgi surinkęs ant blankos tarpe kapuskasingiečių.

KLAIDOS PATAISYMAS

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos lape, kuris buvo pereitame numeryje, Sudburio kuopos apžvalgoje įvyko klaida. Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpos Draugijos Sudburio skyriaus narių turėjo būti 17, o ne 7, kaip tenai pažymėta.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

IŠ KO GALI PRASIDĖTI GAISRAI

Nėra pasaulyje šalies, kurioje nebūtų rūpinamasi nuo gaisrų apsisaugojimu. Visi susirūpinę, kad prašalinti gaisrus gimdančias priežastis.

Mums yra žinoma, kad gaisrams plėstis yra patogesnė dirva Lietuvoje, negu Kanadoje, nes ten žmonės dažnai susiduria su šiaudais, kuriuos uždegus yra gana sunkios sąlygos gesinti gaisrus. Tačiau gyvendami mūriniuose namuose, kur nėra nė jokio šiaudo, dažnai užmirštame, kad moderniškuose namuose yra daug daugiau visokių dalykų, su kuriais galima užžiebti gaisrus, negu kad šiaudinėj pastogėj. Už tad čia mažiau pasitaiko turto aukų, o daugiau apdega žmonės. Tarp tų aukų pasitaiko ir mūsų tautiečių.

Užžiebimui gaisro nereikalinga blekinės gasolino ar pakelio degtukų, tą galima padaryti su žuvelėms laikyti indu, kilimų valytojų, su maišu nuo cukraus, elektrine lempa ir lietsargio kotu, arba ir net pats žmogus gali būti ta kibirkštimi, kuri užžiebia gaisrą. Kaip tas gali atsitikti? Jeigu nepaisydami nieko rūkysime cigaretą ir jo nuorūką numesime ant palieto gasolino arba kitų lengvai degamų daiktų, bus aišku, kad duosime gaisrui pradžią. Bet kaip be ugnies būti gaisro priežastimi? Bet visgi ir tokių dalykų pasitaiko.

Vienoj Suvienytų Valstijų apavų dirbtuvėj, vienos žiemos laike pasitaikė keletas gaisrų ir visuomet gaisras prasidėdavo iš to paties taško, kur viena mergina per tam tikrus kočėlus leisdavo batų padus ir prie jų prispausdavo guminį cementą. Visuomet staigiai ir misteriškai užsiliepsnodavo guminis cementas. Suprantama, kad mergina jį nepadegdavo, nes nuo to net pati apdegdavo. Pakeitus ją, gaisrų nebūdavo. Vėliau merginai vėl paėmus tą patį darbą, už penkiolikos minučių prasidėjo gaisras. Iš egzaminavus merginos fizinę sudėtį pasirodė, kad ji buvo tąja kibirkštimi, kuri užžiebdavo guminį cementą. Jos oda ant tiek buvo sausa, per ją prisipildydavo kūne užtektinai elektros, kad palietus su pirštais guminį cementą, gaudavosi kibirkštėlės ir uždegdavo jį. Tad ji ir buvo ta žmogiška kibirkštimi, su kuria prie susidariusių namuose reikiamų gasų galima išsprogdinti namus.

Taipgi ir vabalams naikinti šmirkštynė gali pagimdyti gaisrą. Viena moteris šmirkštė į plyšius vabalams naikinti skysčius, juos pagavo kibirkštis, sudegė namai ir pati neišbėgo iš gaisro. Čionai, skysčių srovėj pasidarė užtektinai trynimosi ir pavojingos lygsvaros, kuri pilamą gasoliną iš vienos metalinės patalpos į kitą, joms nesutampamt, pagimdė eksplozijai sąlygas. Tad štai delko ir į automobilius gasolinui pilti vamzdžiai yra padaryti iš negeležinių metalų.

Gasolino garai yra toliau pavojingesni, negu juos galima užuosti. Gali juos uždegti liepsna net iš kito kambario. Tačiau tą galima padaryti ne tik su uždegimu cigareto, bet ir su patrynimu rūbų, ypatingai su šilkais, kurie gali uždegti su jais valant daiktus nekuriuos skysčius. Buvo vienas atsitikimas, kad susirinkusios nuo medžiagų dulkės eksplodavo, sugriovė dalį fabriko ir užmušė šešis darbininkus.

Taipgi pasitaiko daug gaisrų, kurie prasideda savaime. Iš tokių gaisrų dažniausia užsidega šienas, kuris būna sukrautas per žalias. Ten pasidaro tiek šutimo, kad toj vietoj, per kur eina lauk dūkas ir kur susiduria jis su oru, iš didelio įkaitimo užsidega. Vermonto Valstijoj vieną metą ištiko potvynis daugelį daržinių. Kaip greitai potvynis praslinko, taip greitai prasidėjo daržinių gaisrai. Suprantama, kad vanduo pagimdė šieno šutimą. Viena daržinė sudegė dar stovėdama penkias pėdas vandeny. Sudegė viskas iki vandens lygio. Tokių savaimingų šieno užsidegimo pasekmėje per tris metus vien tik Ontarijos provincijoj sudegė keturi šimtai daržinių.

Bet su šienu mums netenka susidurti. Bet kaip su pasikabinimu šmeruotų kelinių išeinamose ir su maišais prikimštais senų skudurų? Koks daiktas suteptas yra daržoviniais aliejais, kurie oksidizuojasi, tveria karštį ir gręsia užsidegimu. Semenų aliejus nuolatinis padegėjas. Taipgi nemažai gaisrų kyla iš kilimų valytojų. Juose esančios surinktos nuo grindų vaksso ir kitokių daiktų smulkios dalelės prie joms reikiamų sąlygų įkaista ir užsidega. Keletas savaimingai kilusių gaisrų prasidėjo iš cukraus naudotų maišų. O ligoninės ir teatrai labai dažnai nukenčia nuo savaime užsidegusių kino ir X-ray filmų.

Bendra išvada yra, kad ne tik degtukas gali pradėti gaisrą, bet ir daugelis kitų daiktų. Juk visuose daiktuose yra ugnies, tik reikia tam tikrų sąlygų daiktus chemizuoti ir nuo mažiausios kibirkštėlės kyla gaisras. Pavyzdžiui, šieno savaimingam užsidegime, pačios susidariusios šutimo sąlygos pagimdo ir tą kibirkštėlę tiems chemikalams uždegti.

Šiandien pasaulyje yra gana galingos gaisrininkų jėgos gaisrams gesinti, bet ir tai gaisrai pridaro žmonėms didžiausių nuostolių. Bet buvo laikai, kuomet nebuvo gaisrininkų. Jų istorija yra visai jauna. Ne taip senai Romoje tūlas Crassus įsteigė pirmą gaisrininkų batalijoną, tačiau jo tikslas buvo ne gelbėti degamų žmonių turtą, bet pačiam iš to pasinaudoti. Kilus gaisrui, Crassus pribūdavo į gaisro vietą su savo batalijonu ir vesdavo derybas su degančio namo savininku, kiek jis gaus už gesinimą. Jeigu savininkas nepriimdavo Crassus pasiūlos, tai gaisrininkų batalijonas žiūrėdavo į gaisrą iki viskas sudegdavo. Tokiu būdu jis per trumpą laiką virto turtingiausiu žmogumi Romoje.

ATMINTIS LAIKE MIEGO

Tik laike praėjusios gentkartės ar laike dviejų, žmogus tikrai pradėjo suprasti, kas yra miegas, o dabar jau mokslininkai daro elektrinius tikrinimus ant žmogaus smegenų ir nustato visą veikmę laike miegamų valandų.

Žmogus laike miego nėra tuščiam gyvenime. Kada jis eina gulti, jo smegenys pradeda eiti nakties pareigas ir įpuola į painias sapnų mintis.

Žmonės jau yra patyrę, kad miegas padaro sustiprinančią įtaką žmogaus atminčiai. Daugelis mes tą esame patyrę, bet labai miglotais patyrimais, kad prieš eisiant gulti pakartoti faktai pasilieka mūsų atmintyje geriau, lyg ir "primiegame" mes juos.

Keli metai atgal Melono institutas atidengė, kad miegantis žmogus kas keletas minutų permaino savo padėtį. Kiekvienas vidutiniškas pasikeitimo periodas užima apie dvyliką minutų. Po to miegantis pasiraivo ir pasijudina. Net jeigu žmogus ir miegotų kaip pagalys, jis jokiu būdu negali išmiegoti kaip pagalys. Daugiausia maži kūdikiai laike miego daug kartų pasijudina.

Tyrinėjimui atminties susitiprinimo laike miego, jau prieš 57 metus vienas vokiečių psichologistas pasirinko jokios reikšmės neturinčius žodžius ir pradėjo juos įsikalti savo vaizduotuvėn. Jis priėjo išvados, kad geriausia mintyje pasilieka viskas, kas studijuojama prieš eisiant gulti. Tą patvirtino įvairūs atminties tikrinimo bandymai. Nekurie studentai savo pamokas studijuodavo rytmečiais ir jausdavosi jas išmokę, bet daugumas bandymų parodo, kad geriausia įsikalama atmintin pamokos, kurių mokinamasi nakties laiku. Išvada yra, kad miegas sustiprina žmogaus atmintį ir pasilieka atmintyje prieš jį įgautas supratimas. Tačiau yra patyrimų, kad po sunkių vakarinių studijų gali būt labai nesmagi naktis ir mažai kas pasilikti. Tokiuos atsitikimuos nuovargis, nerviškumas dirba prieš atmintį daug daugiau, negu ją stiprina miegas.

PIRMIEJI ALASKOS GYVENTOJAI

Eskimosai yra garsūs tuo, kad jie prisitaiko prie sunkių gyvenimo sąlygų. Jų namai, medžioklės įrankiai, drabužiai ir viskas, ką jie tik naudoja, yra didžiai skirtingi nuo kitų pasaulio žmonių ir pritaikinti prie reikiamų aplinkybių.

Jie naudoja ir nuo saulės spindulių ir žibančio sniego akims apsaugoti akinius, kurie jau senai išrasti ir padirbti iš įvairių plonų kaulų arba medžio, ir su jų pagelba jie žiūri į blizgančias uolas. Eskimosų drabužiai neperpučiami vėjo ir nepergeriami lietaus, kuriuos pasiuva iš žvėrių kailių eskimosės moterys. Namus stato dalinai požemiuose, kad apsisaugoti nuo vėjų ir šalčių. Alaskos ir Grenlandijos eskimosai dažniausia namus stato iš įvairių vėjo suneštų žabų, rąstų, bangžuvės kaulų ir akmenų. Į juos įeina per siaurą požeminį praėjimą ir durų vietoj naudoja velėnas. Vienas iš įdomiausių eskimosų prisitaikymo prie aplinkinių pavyzdžių, tai snieginiai namai, kurių užtinkama šiaurinėj Kanadoj ir šiaurvakarinėj Greenlandijoj.

Niekas eskimosų gyvenamuose namuose nėra taip svarbu, kaip lempa. Eskimosai lempas naudoja ne tik del apšvietimo namų, bet ir stubos apšildymui ir virimui valgių. Lempos daromos iš akmens arba nulipinamos iš molio, turinčios bliūdo išvaizdą, kuriose degina gyvulių taukus.

Eskimosai daugiau nusimano apie mėsų išrūšiavimą, negu mūsų mėsininkai. Jie sumedžioję ruonį arba jūrų arklį sugeba ne tik iš jo pasidaryti pietus, bet nuėmus jų kailius pasisiūti neperlyjamus drabužius ir laiveliius.

Moderniški eskimosų paveldėjimai guli priešistoriniuose amžiuose. Iš daugelio archeologistų darytų tyrinėjimų tolimoj šiaurėj atidengta sengadyniai šiaurės kaimai, kurie liūdija, kad daug metų atgal eskimosai turėję labai aukštą kultūrą ir pergyveno aukso amžių. Eskimosų priešistorinė gadynė dalinama į keturis periodus. Vienas iš seniausių atrastų išdirbinių rodo nepaprastą puikumą ir išdekoravimą. Ten pat surasta iš ruonių ir kitų gyvulių kaulų žeberklų ir peilių kriaunų, kurios išmargintos labai puikiomis ir reikšmingomis linijomis. Tas rodo, kad tų daiktų savininkai buvo turtingi, nes žmonės būdami gamtos prispausti prie ieškojimo pragyvenimo, neturi laiko kada rūpintis apie dailę ir gauti apie ją bent kokį supratimą.

Dar vėlesniuose laikuose eskimosai savo žeberklų ir kitų daiktų išmarginimais stovėjo dar aukštesniame laipsnyje. Praėjus jų aukso amžiui, pranyko ir jų artistinė energija. Ekspedicijoj į Švento Lauryno salą, netoli Beringo sąsiaurio, ekspeditorius Henry Collins atkasė 16 pėdų aukštumo pilį, kurioj užsilikę namų griuvėsiai ir sąšlavos. Eskimos. žmonės retai kada rūpinosi pylimu sąšlavų ir kitų virtuvės atmatų toliau nuo namų. Tuo remiantis buvo atrasta ir namų liekanos, kurie buvo padaryti iš kaulų ir žabų. Namai buvo pastatyti netoli vandens, kur pakankamai gera vieta žuklavimui ir medžioklei.

Kas labiausia ekspeditorius nustebino, tai atradimas senovės šešių užšaldytų eskimosų lavonų, kurie apsukti kailiniais, plunksnomis ir liejant vandeniu apšaldyti. Visi senoviniai atrasti daiktai rodo, kad eskimosai pergyveno daug kultūros laipsnių ir tik vėliau ar senoji kultūringa giminė pakeitė savo vietą, arba išnyko visi žmonės ir tik po daugelio metų užgyveno nauji, kurie dar nepasiekė to laipsnio.

Kaip yra senas priešistorinis eskimosas, mokslas dar neišdrįsta tarti galutiną žodį, tačiau manoma, kad paskutinieji radiniai rodo, kad ne jaunesnis 2,000 metų. Po to vėl nesimato kultūros ir tik rusams atėjus į Alaską, atnešus geležinius įrankius, pradėjo keistis gyvenimo vaizdas.

Eskimosai, kaip ir indijonai, priklauso mongolų kraujui. Manoma, kad jie atvyko iš Azijos laike šaltos žiemos užšalus Beringo sąsiauriui, kuris tik per 55 mylias atskiria Aziją nuo Alaskos, arba atplaukė laiveliais. Tačiau, manoma, kad jie neturėjo mažiausio supratimo apie atklydimą į kitą kontinentą. Čia jie prisitaikė prie sunkiausių gamtos sąlygų ir su kuo stebina visą pasaulį.

KAS TURI GERESNIUS DANTIS

Daktaras C. Hair kalbėdamas Toronte apie mainierių sveikatą prirodinėjo, kad dantų sugedimas paeina daug nuo geriamo vandens. Jo teigimu, pavojingiausia apylinkė dantims yra Pensilvanija. Ten iš anglių kasyklų į vandens sistemą papuola tūkstančiai tonų sierarūgščių, kas sugadina žmonėms dantis. Ontarijoj nėra to pavojaus, nes kasyklų apylinkėje yra daug sunkesnis vanduo.

Taipgi kuo toliau nuo ekvatoriaus, tuo nepalankesnės yra sąlygos dantims, nes žemė ir žmonės gauna mažiau ultravioletinių spindulių, kurie labai reikalingi žmogaus kūnui ir dantims. Meksikoj žmonės turi daug sveikesnius dantis, negu kanadiečiai. Iš Europos tautų sveikiausius dantis turi čekai ir italai, o blogiausius finai. Kanadiečiai, kaipo šiaurinė tauta, irgi nekokius dantis turi.

Amerikoniška Sarnia. Čia matyti vigilantės, kurie veržiasi į čekoladų fabriką Hershey, Pa., kur įsiveržę sumušė streikierius, kaip kad buvo padaryta Kanadoj, Sarnia mieste. Šiems kuliganams vadovavo žymūs biznieriai.

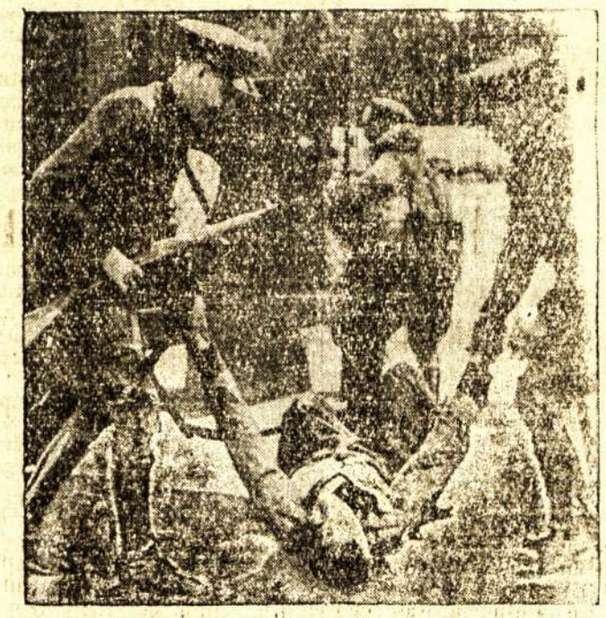

Kada iškyla klausimas suteikimo demokratinių teisių del kitų, tuomet ir demokratiškiausia buržuazinė valdžia pasielggia labai biauriai. Čia vaizdas iš to, ką Suvienytų Valstijų policija daro Puerto Ricoj, kada vietiniai gyventojai reikalauja sau teisių. Kada toj Suvienytų Valstijų valdomoj saloj vietiniai gyventojai susirinko užprotestuoti prieš suėmimą 8 nacionalistų, kovojančių už Porto Rico nepriklausomybę, S. A.V. policija pradėjo vaikyti ir bevaikydama 13 užmušė.

Ar Žinote

Kas tai yra "FAMILY COMPACT," prieš kurį lygiai 100 metų atgal buvo sukilimai žemutinėj Kanadoj (dabartinėj Quebec provincijoj) ir aukštutinėj Kanadoj (dabartinėj Ontario provincijoj).

Kad tiems sukilimams vadovavo L. J. Papineu, žemutinėj Kanadoj, ir W. L. MacKenzie, aukštutinėj. Reakcionierių jie buvo nugalėti.

Kad tie vyrai, MacKenzie ir Papineu, kėlė viršumon visą biurokratiškumą skirtųjų valdininkų—FAMILY COMPACT.

Kad FAMILY KOMPACT, t.y. saujelė vyriausių tuolaikinių Kanados valdovų, buvo giminiga vieni kitiems šeima, kurių MacKenzie priskaito apie 30. Nors Kanadai valdytis buvo duota parlamentarinė sistema, tačiau tų seimų tarimai visai neturėjo galios be užtvirtinimo vyriausio gubernatoriaus, paskirto Anglijos valdžios arba vyriausios tarybos, gyvenančios Londone, Anglijoj. Visi Kanados aukštieji valdininkai buvo skirti arba Anglijos valdžios arba parsikviesti giminės jau paskirtųjų.

Kad ta giminystės šeima (Family Compact) vyravo labiausiai apie 40 metų, 1800—1840. MacKenzie ir Papineu pirmieji iškėlė tos šeimynos visateisiškumą, kuri laikė kolonistus vergijoj. Despotiškas vyravimas tos šeimynos ir privedė žmones prie 1837 metų sukilimo Ontarijos ir Quebeco provincijose.

Kad nuo pat pirmų dienų Kanados apgyvendinimo ją valdė kunigai, generolai ir kompanijos del biznio. Tik tokie asmenys buvo įgaliojami pirmiau Francijos, o paskiau Anglijos karališkų valdžių. Visos daromos ekspedicijos Kanadon buvo biznio sumetimais. Daugelis atvežtų kolonistų buvo prasikaltėliai arba vergai.

Kad dar prieš 1837 metus vien tik Ontarijos provincijoj jau buvo duota žemės veltui bažnyčioms 2,300,000 akrų. Kad Hudson kompanija, Kanados kompanija ir kitos kompanijos gavo po milijonus akrų žemės veltui. Kad visa Montrealo sala buvo atiduota katalikų kunigijai.

Kad ir dabar Kanada yra valdoma sindikatų-bankierių kompakto, panašaus šeimos kompaktui 100 metų atgal, tik dabar daug didesniame maštabe ir daug moderniškesniais metodais, kaip pav. Hepburnas, Duplesis, RCMP ir t.t. Kanados parlamento beteisiškumas tebėra ir dabar. Kanados vyriausiais valdovais yra stambiausis kapitalas trejybės formoj: senatas, aukščiausias šalies teismas ir privy council (aukščiausias imperijos teismas) Anglijoj. Šios įstaigos skiriamos ir jos turi teisę panaikinti visokių parlamentų visokius tarimus, jei tik randa jiems nenaudingus.

Japonijos Likimo Valdovas--Jos Kariuomenė

Kai tik Japonijoj įvyksta koks nors žymesnis vidaus politikos įvykis, tai jo priežasčių tuojau reikia ieškoti kariuomenėj.

Prieš keletą dienų paleistas parlamentas ir prieš pusantro mėnesio atsistadydinusi vyriausybė ir yra kariuomenės šeimininkavimo Japonijoj padariniai.

Pirmiau konfliktas tarp parlamento ir kariuomenės privertė atsistatydinti vyriausybę. Mat, del Vokiečių-Japonų sudaryto pakto, Japonijos parlamente buvo kilę gana smarkios diskusijos. Dalis parlamento griežtai prieš jį pasisakė. Jie sako, kad tas faktas politišku atžvilgiu Japonijai yra visai nenaudingas. Matyt, kariuomenė dabar atsirevanšavo, priversdama paleisti parlamentą.

Iš visų kitų kontinentų valstybių Japonija yra labiausiai įsimaišiusi į Europos reikalus.

Ji jau keliasdešimts metų aktyviai "makleriauja" juodojoj Europos politikos biržoj.

Ir dažnai šį tą laimi. Ir šiuo metu Japonija yra labai įsimaišiusi į Europos reikalus. Jos su Vokietija sudarytas paktas visuose pasaulio kampuose turinčiai reikalų Anglijai sudarė nemaža rūpesčių. O, gal būt, dar daugiau Sovietų Rusijai, prieš kurią svarbiausiai, jis ir yra nukreiptas.

Kaip žinome, politiškai šį paktą tiek Vokietijai, tiek Japonijai galima laikyti nepavykusiu.

Ko gi jis vertas militarišku požiūriu?

O pasirodo, jis mažai ko vertas. Japonija neturi pinigų, mažai teturi žaliavų, silpną sunkiąją industriją. Netuščiai New Yorke išleistame veikale "When Japan goes to war" (Kada Japonija pradės kariauti) rašoma:

"Japonų imperializmas yra šarvuotas kumštis su silpnais muskulais, jam trūksta jėgų stipriam smūgiui."

Japonų karo potencija yra labai panaši į italų. Žinoma, italų karo technikos lygis yra daug aukštesnis. Karo potencijos silpnumo negalima kompensuoti žmonių gausumu.

Japonų armija nėra jokia masinė kariuomenė. Taikos metu ji turi tik apie 320,000 vyrų.

Taigi, jos dydis, maždaug, prilygsta lenkų armijai. Japonija teturi tik du milijonu apmokytų karių atsargoj, kai tuo tarpu Francūzija jų turi 4½ milijono, o Sovietų Rusija 10 milijonų. Azijos kontinente šiuo metu Japonija laiko 150,000 vyrų, o Raudonosios armijos tarp Sibiro Seeno krašto ir išorinės Mongolijos yra apie 250,000—300,000 vyrų.

Tokį, palyginti, mažą karių skaičių ši militarinė valstybė turi del dviejų priežasčių: del finansinių sunkenybių ir del militariško Sovietų Rusijos sustiprėjimo. Tikrai,

per paskutinius metus Japonijos armija nesumažėjo, bet jos reliatyvus svoris krito.

Prieš ketvertą metų Japonijos kariuomenės būtų užtekę, kad ji galėtų gauti militarišką hegemoniją Tolimuose rytuose. Bet paskui Sovietų Rusija ten sukoncentravo savo Tolimųjų rytų armiją! Karo atvejuj Japonijai tektų kariauti milžiniškam fronte, tarp Vladivostoko ir Ulan-Bataro. Šiam milžiniškam frontui reikia apie milijoną karių. Be to, apie 200,000 japonų turėtų saugoti ilgą Mandžūrijos ir Šiaurės Kinijos sieną. Tuo būdu Japonijos rezervai beveik būtų išsemti.

Dar reikia pastebėti, kad tik labai gerai apginkluoti pėstininkai yra vienintėlė ginklo rūšis, kuria jų generalis štabas gali pasitikėti.

Mikado armija nėra taip suskirstyta į įvairias ginklo rūšis, kaip moderniškosios Trečiojo Reicho ar Sovietų Rusijos armijos.

Japonų kariuomenėj tebevyrauja pėstininkai. Ji yra techniškai atsilikusi. Jos aviacija turi maždaug, 1,000—1,200 lėktuvų ir apie 800—900 hidroplanų—ir visi jie netokio gero tipo, kaip Europos valstybių, daugiausia importuoti ar pagal pavyzdžius vietoj perkonstruoti. Tokiu būdu Europa atsikeršija Japonijai už jos menkaverčių prekių dumpingą. Ji aprūpina Japoniją dumpingais antros ar trečios rūšies lėktuvais.

Vokietijos sąjungininkas Tolimuose rytuose yra ypatingai pasižymėjęs pasiennų tąpų ginklais.

O tankais Japonija kariuomenę pradėjo daugiau aprūpinti tik nuo 1933 metų, kai buvo pastatytas jų didesnis skaičius. Ir tai nusverianti Japonijos tankų dauguma yra lengvieji tankai. Japonijai trūksta motorizuotų pėstininkų.

Kitais žodžiais sakant, Japonijos armijai trūksta karo technikos pagrindo, kad galėtų pradėti ofenzyvą. Nors ji ruošiasi ir mokoma ofenzyvinės strategijos . . . Raudonoji armija Tolimuose rytuose tuo atžvilgiu ją keturgubai viršyja.

Net gi jei Japonijai ir pavyktų Azijos kontinente sukoncentruoti tokią armiją, kuri būtų trigubai didesnė už jos visą taikos meto armiją, taigi, jei ji prieš Sovietų Rusijos sieną mestų 900,000 vyrų (kas jai tik labai sunkiai tegali pavykti), tai ir tuomet ji mažai ką skaičium viršytų Raudonąją armiją. Bet Raudonosios armijos technika ją kompensuos.

Tolimųjų rytų Raudonoji armija yra puolimo armija, aprūpinta moderniškais ofenzyvos ginklais; ji turi tankų dalis, motorizuotas dalis, stiprią aviaciją. Sakoma, kad vien tik Tolimuose rytuose Sovietai turį 2,000 geriausios konstrukcijos lėktuvų. Ji šiuo metu absoliutiškai valdo orą ir ji lengvai gali pasiekti Japonų salas. Nes moderniųjų bombnešių veikimo radiusas siekia iki 2,000 kilometrų, o Japonija nuo Vladivostoko tėra tik už 600 kilometrų.

Dabar kyla klausimas ar gali Trečiasis Reichas padėti savo sąjungininkams, japonams? Pristatyti jai ginklų?

Karo atvejuj tai beveik visai negalima, nes karo metu sunaudoja labai daug ginklų, o Japonija nuo Vokietijos yra per toli.

Taigi, beveik negalima Samurajaus kardą šveisti Berlyne. O kad vokiečių karo technikai reorganizuotų Japonijos pramonę irgi vargiai galima, nes tai per ilgai užtruks. **Japonijos karo ministerija paskelbė penkmečio planą, per kurį būtų naujai apginkluota armija—bet taip pat sunku tikėti, kad Hitleris lauks, kol ji persiginkluos.** Ir jeigu jis lauks, tai mintis laimėti karą vien tik del to, kad Sovietų Rusija turės kariauti dviejuose frontuose, yra utopiška. Vokiečių Sovietų Rusijos puolimas Europoj mažai ką galėtų padėti Japonijai, nes Tolimųjų rytų Raudonoji armija tiek savo kompliktavimu, tiek aprūpinimu, susisiekimo ir ūkio atžvilgiu yra pilnai savaranki.

Taip pat ir japonų puolimas mažai būtų Vokietijai naudingas, nes didžioji Raudonosios armijos dalis lieka Europoj.

Taigi, Tretysis Reichas per vėlai atėjo Japonijai į pagelbą. Japonija savo militirinės hegemonijos Tolimuose rytuose jau neteko. Ir todel suprantama, kad Japonijos parlamento partijos rūpinas šia nauja sąjunga ir delto visi tie paskutiniai Japonijoj įvykiai.

R.

(L. Ž.)

IR ARKLIAI LĖKS PER ATLANTĄ

Gegužės 6 dieną cepelinas Hindenburgas išlėks į 36-tąją kelionę iš New York į Vokietiją. Šioje kelionėje veš ne tik žmones, paštą, aeroplanus, automobilius, bet ir arklius. Tiems kroviniams yra palikta vietos del 10 tonų. Kas norės vežtis arklį arba šunį, turės mokėti po vieną dolerį už kiekvieną svarą.

BŪSIĄ LEISTA AIRIJOS GYVENTOJAMS BALSUOTI NEPRIKLAUSOMYB. KLAUSIMU

DUBLIN, Geg. 1. — Airijos prezidentas de Valera sako, kad neužilgo bus įteikta Airijos seimeliui priimti nauja Airijos konstitucija, kuri, užgyrus visos šalies gyventojų daugumai per balsavimą, suteiks Airijai pilną nepriklausomybę.

Anglijos imperialistų spauda, tačiau, tą konstituciją vadina tik svajonėmis.

Lietuvoje

NUSINUODIJO DAILININKĖ MARCELĖ KATILIŪTĖ

Balandžio 5 dieną Kaune nusinuodijo dailininkė Marcelė Katiliūtė, 25 metų amžiaus.

Dailininkė Katiliūtė nesenai yra baigus meno mokyklą, buvo gabi dailininkė, jos paveikslai turėdavę pasisekimo parodose. Žudymosi priežastis — skurdas. Mergina baigus 1928 metais Joniškio vidurinę mokyklą įstojo į meno mokyklą, kur reikėjo pačiai rūpintis pragyvenimu, nes iš namiškių mažai gaudavo paramos. Platindavo loterijos bilietus, o naktimis dirbdavo užsakymus. Nuo to suiro merginos sveikata. Vėliau neva gaudavo 50 litų stipendijos, iš ko tekdavo pragyventi su sesute. Nepakankant pragyvenimo išlaidų dirbdavo per naktis mokykloj, kad nereiktų už kambarį mokėti. Paskutiniu laiku jau buvo gavus tarnybą, bet sveikata buvo ant tiek nusilpninta, kad negalėjo tarnybos atlikti ir nutraukė savo gyvybės siūlą.

DELKO MERGINOS EINA Į VIENUOLYNUS

Kunigai žmonėms dažnai kalba, būk merginos į vienuolynus stoja iš pasišventimo "Kristui," bet faktai visai ką kitą rodo. Nesenai vieno Lietuvos vienuolyno dvi vienuolės susidėjusios nusipirko loterijos bilietą ir išlošė 30 tūkstančių litų. Atsiradus kraičiui, tuojau viena apleido vienuolyną ir rengiasi tekėti, o antra dar svyruoja, nes ji senesnio amžiaus.

Galima tikėtis, kad už pabėgimą nuo kunigų su pinigais, vienuolės susilauks siuntimo į peklą.

KAIP KAUNIEČIAI MAUDĖ ŠUNĮ

Trys Kauno vyrukai įsigėrę ėjo iš Kauno į Marvelę. Eidami vedės šunį. Beeidami vyrukai nutarė šunį išmaudyti, nes jis turįs blusų. Vienas kelis-syk šunį metė nuo cementinės pakrantės, bet neįmetė, nes buvo per daug išgėręs. Tada ėmė mesti blaivesnysis. Jam pasisekė šunį įmesti, bet bemesdamas ir pats įkrito į Nemuną. Kadangi Nemuno krantas iščementuotas, nėr į ką įsikabinti, o vandens giliai, tai šuns maudytojas pradėjo skęsti. Pagaliau jį vanduo parito pakraščiu toliau, kur iš cemento buvo užsilikęs vielos galas. Vyrukas į vielą įsikabino ir paskui buvo ištrauktas.

LATVIJOS VAGYS VOGĖ LIETUVOJE

Prieš kurį laiką Latvijos pasienyje pasitaikydavo dažnų arklių vagysčių. Kurį laiką piktadarius nepavyko išaiškinti. Pėdsakai rodė, kad vagys yra susispietę Latvijoje.

Šių metų vasario 19 d. nakties metu buvo pavogta Dusetų valsčiaus, Antapolio dvaro, iš Stauskaitės 3 arkliai ir rogės 2,000 litų vertės. Kiek vėliau—Barkiškių kaimo gyventojo Indrašiaus 2 arkliai. Prie tvartų rastas nunuodytas šuo. Kovo 16 dieną nežinomi piktadariai pavogė Apeikiškių dvaro, Obelių valsčiuj, Jurgio Lisieckio tris arklius, du vežimus su pakinktais apie 2,000 litų vertės.

Visų vagysčių pėdsakai policiją privedė prie Latvijos sienos. Del įvykių buvo painformuota Latvijos policija, kuri veikiai Rygoj sulaikė du savo tautos piliečius: Antaną Breitogą. Freitagą ir iš Lietuvos ten patekusį rusą Karpovą.

Pas sulaikytuosius rasta įvairūs užraktams plėšyti įrankiai, štangoms piauti įrankiai ir šunims nuodyti priemonės. Breitogas ir Freitagas buvo nubausti, bet vengdami bausmę atlikti— slapstėsi. Karpovas Lietuvoj atliko bausmę 15 metų kalėjimo už žmogžudystę, iš kur nesenai buvo paleistas ir jau spėjo suorganizuoti naują tarptautinę vagių gaują.

Šie trys vagys bendrai veikė su trimis Daugpilio čigonais. Čigonai už sutartą atlyginimą paruošdavo arkliams pasus, juos parduodavo arba išmainydavo. Sulaikytieji čigonai kaltais prisipažino; du pasodinti į kalėjimą, trečias — su vogtu arkliu paspruko.

DELKO DAVATKOS GIEDA BAŽNYČIOSE

Užuguostis.—Šiuo metu Užuguosčio miestelio bažnytinis choras baigia irti. Mat, choristai nebeina giedoti. O to priežastis yra ši. Pereitais metais buvo jaunas, nevedęs vargonininkas, tai tuojau suorganizavo chorą. Chore giedodavo daug jaunų mergaičių ir moterų, net iš tolimesnių apylinkių. Pasikeitus vargonininkams, atvykus vedusiam vargonininkui, iš choro liko tis trečdalis ir likusieji nelabai eina dainuoti. Viena dar neištekėjusi tretininkė pradėjo agituoti, girdi, kam čia del vedusio vargonininko giedoti.

UŽ ŽMONOS PERŠOVIMĄ 8 METAI KALĖJIMO

Prieš trejus metus vedė Vasiliauskas ir po to persikėlė gyventi į Ukmergę, kur turėjęs atskirai nuo žmonos gyventi. Greit į Vasiliauskų tarpą įsipainiojo Elena Bartkiūtė. Vasiliauskienė visomis pajėgomis stengėsi tą romaną suardyti, bet kai nesisekė, pradėjo tartis su vyru del persiskyrimo. Jau buvo ir susitarę, kad Vasiliauskas žmonai mokės kas mėnuo po 40 litų (kurį laiką ir mokėjo).

Praeitais metais spalių 4 dieną Vasiliauskas į savo butą pasikvietė žmoną pasikalbėti. Vasiliauskienė, atėjus pas vyrą, čia rado savo konkurentę Bartkiūtę, kurią tuojau užsipuolė ir išvarė. Vasiliauskas Bartkiūtę palydėjo, o Vasiliauskienė sekė. Vasiliauskienė, kuri nebuvus nustojus savo vyro mylėti, mačius, kaip vyras, atsiskirdamas su Bartkiūte, ją pabučiavęs. Tuo Vasiliauskienei dar labiau buvo užgauta širdis.

Sugrįžę Vasiliauskai pradėję bartis, karščiuotis, vienas kitam prikaišioti ir vyras peršovė žmonai krūtinę, kuri vėliau rasta kraujuose paplūdusi.

Vasiliauskas buvo įtartas žmoną peršovęs ir suimtas, bet kaltu neprisipažino. Kaltininku išgalvojo ukmergietį D., kurį Vasiliauskas už komunistines proklomacijas įskundęs policijai.

Vasiliauskienę prieš jos peršovimą rašinėjo skundus kunigui ant savo vyro ir po jos peršovimui į kalėjimą rašė vyrui laiškus, kad jį mylinti ir mylėsianti, tik apgailestaujanti, kad vyras jos mirtinai nenušovęs.

Už tą piktadarybę Vasiliauskas nubaustas 8 metais sunkųjų darbų kalėjimo.

ROKIŠKYJE PANAIKINTAS VIENINTĖLIS KINAS

Nuo gegužės 15 dienos užsidaro vienintelis Rokiškyje esantis kinas "Lyra," nes vidaus reikalų ministerija neleidžia toliau esamose patalpose, antrame aukšte, kur tėra vienas įėjimas, laikyti. Kitos kinui tinkamos patalpos Rokiškyje nėra, todel kurį laiką Rokiškio miestas su 5,000 gyventojų liks be kino.

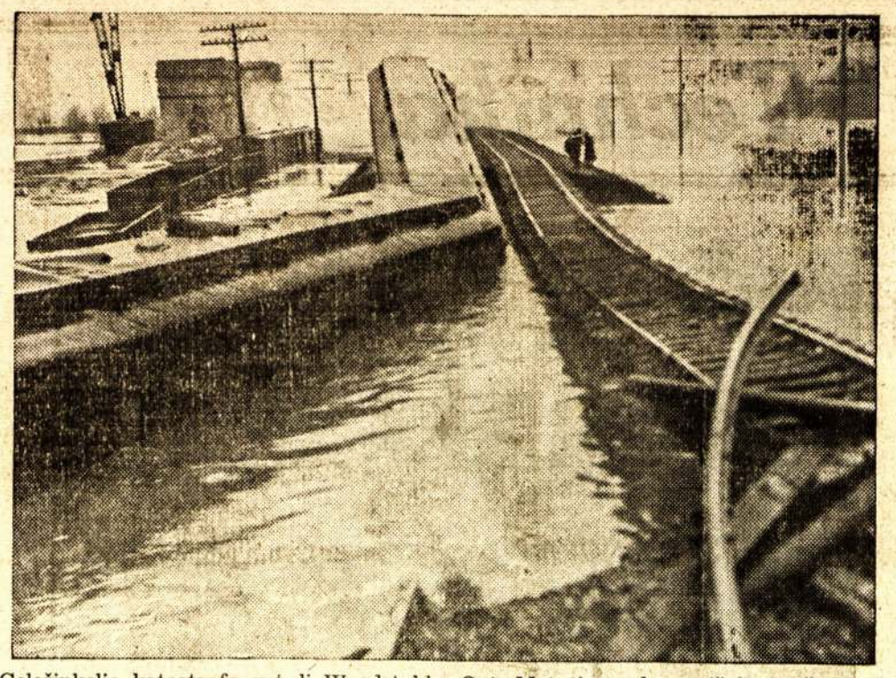

Geležinkelio katastrofa netoli Woodstok'o, Ont. Matyti vandens išplauta žemė iš po geležinkelio laike potvynio. Toj vietoj traukinys nuvirto nuo rėlių. Du žmonės užmušti.

ŽUIKIAI ŪKININKAMS PRIDARĖ DAUG NUOSTOLIŲ

Rokiškis. — Antroje pusėje žiemos daug prisnigo sniego. Nežiūrint gerų aptvėrimų ir apsaugos, žuikiai labai daug apgraužė ūkininkų vaisinių medelių. Kai kur jie sunaikino jau gražiai augančius sodelius.

KUNIGAS NUSKRIAUDĖ NAŠLAITĘ IR UŽGROBĖ DAUG SVETIMO TURTO

Pilviškių miestelyje jau bus 15 metų kaip vikarauja kunigas Pėstininkas. Jo didžiausias pasižymėjimas, tai mokėjimas išvilioti svetimą turtą ir skriaudimas našlaičių.

Per suviliojimą žmonių kunigas įgijo sekamą nuosavybę: 1) Muraškaitė Pilviškiu o s e, Daržų gatvėj, pavedė Pėstininkui gyvenamą namą; 2) ten pat senukas Stanaitis paliko didelius namus su tvartu, kluonu ir nemažu žemės sklypu; 3) Šešupės gatvėj Bukšniūtė užrašė gyvenamus namus su klėtele ir tvartu; 4) toje pat vietoje kita davatkėlė paliko gyvenamus namus, kuriuos kunigas vėliau pardavė ir dabar juose gyvena Grabauskiūtė.

Atrodytų, jog čia viskas tvarkoj: savo turtą gali atiduoti, kam nori. Bet sekantis faktas parodys, kad ne visai taip yra, kad čia yra kitų veiksmų.

Ūkininkė Kotrina Zajenkauskienė, dabar einanti 84 metus, gyveno Vaitų kaime iš anūko ordinarijos, o Pilviškiuose Šešupės gatvėje turėjo medinius namus ir daržą. Jos duktė Agota po karo mirė ir paliko vieną 5 metų našlaitę. Tą našlaitę pasiėmė į ūkį auginti jos močiutė—K. Zajenskienė. Kitos dvi dukterys, gyvenančios Amerikoje, nelaimingai sesers našlaitei sutarė sudėti dalią. Tam reikalui jos įgaliojo savo motiną K. Z. išieškoti jų neatsimtas tėviškėje dalis, prisiuntė jos vardu pinigų, kad močiutė, augindama našlaitę, pasirūpintų ir tolimesniu jos gyvenimu.

Už tuos pinigus ir buvo pastatyti našlaitei Vandai Pilviškiuose minimi namai. Bet kadangi mergaitė buvo dar mažametė, tai močiutė sudarė turto aktą ant savęs, taip, kad kol ji gyva, tai tie namai skaitysis jos, o po mirties — paliks našlaitei.

Bet niekam nieko nežinant, staiga ir netikėtai senutė K. Zajenkauskienė tuos namus užrašė ne augintinei, bet kunigui Pėstininkui, kuris tokiais atvejais mirusius laidoja su visomis iškilmėmis.

Tai taip kunigai vykdo "negeisk svetimo turto ir neskriausk našlių ir našlaičių." O visiems žinoma, kad iš žmogaus turtą galima jėga išplėšti arba gražiuoju išvilioti, bet vistiek tokia pat nedorybė.

META MAŽAMEČIUS KŪDIKIUS ANT GATVĖS

Vilkaviškis.—Kovo 31 dieną vienas Vilkaviškio namų savininkas su antstoliu ir policija Naujojoj gatvėj iškraustė į gatvę bedarbio P. inventorių. Vakare, esant temperatūrai žemiau nulio, gatvėje stovėjo lopšys, kuriame gulėjo 8 mėnesių vaikutis ir kitame lopšio gale susirietęs, įsuktas į skudurus, miegojo kitas kokios poros metų vaikas. Lopšį supo ir verkiantį mažutį tildė, basomis kojomis, kokių septynerių metų mergaitė. Norėjau su šiais nelaimingais pakalbėti. Bet mergaitė, supanti išalantį į purvą lopšį, tuoj pradėjo verkti, ištarusi, kad tėvai iešką buto. Vėlai vakare šios šiurpios scenos pažiūrėti rinkosi daugybė žmonių.

IR KALINIAI DIRBA PINIGUS

Bajorų kalėjime, atlikdamas bausmę, sėdėjo klaipėdietis J. Kurpšys. Kadangi jis iš profesijos kalvis, tai kalėjimo administracija leido jam kalėjimo dirbtuvėse dirbti. Čia bedirbdamas Kurpšys sumanė pinigus dirbti ir su kitais keliais kaliniais dirbo po 1, 2 ir 5 litus monetas. Išeidamas Kurpšys pasidirbtus pinigus norėjo iš kalėjimo išnešti, bet tada ir išėjo aikštėn naujas nusikaltimas. Už pinigų dirbimą Kurpšys nubaustas 2 metais sunkiųjų darbų kalėjimo, jo bendradarbiai po kelis mėnesius. Kurpšys padavė kasacijos skundą, bet vyriausias tribunolas jo skundą atmetė.

KAIP AFERISTAS KAUNE PATARNAVO RYGOS TURTUOLEI

Viena turtinga našlė iš Rygos važiavo į Paryžių. Pakeliui tarp Rygos ir Kauno prie jos prisistatė vienas turtingas ponas, kuris sakėsi taip pat važiuojąs į Paryžių. Tasai ponas vagone ponią pradėjo kalbinti, paskui susipažinę. Jis pasisakęs esąs kino filmų "Fokso" atstovas, Liuksemburgo pilietis, Georg Olšvager. Kadangi ponia nė karto dar nebuvus Kaune, tai pažįstamasis įkalbinėjo savo bendrakeleivę kelioms dienoms sustoti Kaune, nes Kaunas esąs puikus miestas. Paskui, sako, abu važiuosime toliau.

Ponia pasitikėjo ir sutiko Kaune kelias dienas pabūti.

Kauno geležinkelio stoty svečius sutiko "Metropolio" viešbučio žmogus ir parsigabeno į viešbutį. Svečiai, išsinuomavę du kambarius, o ponas vaidinęs turtuolį. Ant rytojaus tas tariamasis liuksemburgietis pakėlęs didelį skandalą del pargabenimo iš stoties į "Metropolį" išlaidų. Girdi, vežikas per brangiai paėmęs, apgavęs ir t.t. Kai jam buvo įrodyta, kad toks tarifas, tai liuksemburgietis atsiprašęs ir vaikui, juos stotyje pasitikusiam, išmetė 10 litų.

Kitą dieną svečias nusiskundęs viešbučio tarnautojui, kad neturįs išsikeitęs valiutos, o pinigų būtinai reikia, prašo pusvalandžiui paskolinti 100 litų. Tarnautojas turėjęs 90 litų, kuriuos svečiui ir paskolinęs. Paskui liuksemburgietis išėjo miestan ir nebegrįžo nakvoti. Ponia susirūpino, nes ji savo pinigus, čemodanus, dokumentus buvo įdavus jam saugoti.

Poniai neliko ne tik kuo važiuoti į Paryžių, ar grįžti į Rygą, bet ir pietų pavalgyt. Ji pasiskolinus 1 litą ir "Pienocentre" papietavus. Paskui kreipės į Latvijos atsovybę, kur gavus pinigų ir dokumentus sugrįžti į Rygą. Ponia išvyko į Rygą, o jos bendrakeleivis per Virbalį Vokietijon; Kaune palikdamas tokius pėdsakus: apvogtą rygietę, "paskolinta" iš viešbučio tarnautojo 90 litų ir 60 litų už viešbutį nesumokėta.

PIPIRNIČIA

SENOS IŠMINTIES NAUJI KOMENTARAI

Šiomis dienomis knygų rinkoje pasirodė nauja knygelė, pavadinta "Gyvenimo mokykla p a t a rlėse ir priežodžiuose." Knygelę pavarčius, pasirodo, kad ji tikrai savo senomis patarlėmis gali išaiškinti naujausius gyvenimo reiškinius. Štai keli pavyzdžiai:

Kiauro maišo niekas nepripila. Čia aišku pasakyta apie kasdienines rinkliavas gatvėse dėžutėmis.

Daug pašauktų, maža išrinktų. Taip liaudyje nusakoma apie savivaldybių tarybas.

Gera pati vyrui kelią rodo. Taip nusakoma apie direktoriaus dukterį, kuri ištekėjus už mažo raštininko padaro jį referentu.

Ne vienu kirčiu medis nukertamas. Turima galvoje miškas, kuris buvo užpirktas už 1,850,000, o balandžio 12 dieną pakartotinose varžytinėse bus pradėtas varžyti nuo 2,050,000 litų.

Pats pėsčias eina, o panaberiją vežte vežasi. Kalbama apie provincijų viršininkus.

Atatiko, lyg kirvis kotą. Taip nusakoma dėl vietos, kurioje Kauno užmiestyje turi būti pastatyta ligoninė.

Iš didelio debesio maža lietaus. Turima galvoje paskelbtą valdininkams algų padidinimą.

Bendras arklys visada liesas. Kalbama apie iždą.

Jūrą perplaukęs, klane paskendo. Turimas galvoje daktaras Immerselbe.

Iš žąsies avižų neprašyk. Ūkininkų pritaikytas posakis žemės bankui.

Tarp dviejų auklių vaikas be nosies. Diplomatai taip mano apie Klaipėdos kraštą.

Siūloma prekė nebrangi. Nusakymas apie Lietuvos Aido rytmetinę laidą.

Juo katę glostai, juo ji pučiasi. Sakoma apie šių metų literatūros laureatą.

Beriami žirniai į sieną nelimpa. Apibudina XX Amžiaus akciją dėl Lietuvos elektrofikacijos.

Daug žino mažai išmano. Spėjama, jog čia turima galvoje Elta.

Plunksna rašo, duonos prašo. Kalbama apie žurnalistus, kurių nusistatymas ir straipsniuose išreiškiamas mintis nulemia duona.

(Kuntaplis)

S. Paknis

Atsiminimai

Gal atsimenate draugo S. Paknio laiškutį, tilpusį Liaudies Balse, kuriame jis rašė, kad pasiuntė Liaudies Balsui parašytus atsiminimus, kurių parašymas jam užėmė daug laiko. Štai čia tie draugo atsiminimai. Jie siekia net 1904-5 metus, kada Rusijoj ėjo didelės kovos. Dabar draugas S. Paknis gyvena Winnipege.—Redakcija.

* * * * *

Jau daug metų skaitau darbininkišką literatūrą ir matau daug aprašymų apie streikus, karus ir revoliucijas. Kada tik skaitau laikraštį bei knygą ar kokį atsišaukimą, man vis prisimena tie istoriški metai, kuomet aš dirbau Tula mieste, Rusijoj, Prakatnai patronų fabrike, kur dirbo kariškas reikmenis. Todel nutariau parašyti kelis žodžius apie tuos įvykius, kuriuose man teko dalyvauti.

Vieną dieną pasklydo gandai po visą dirbtuvę, kad koki tai raudonveidžiai nori užimti motušę Rusiją, bet koki, tai niekas nežino. Teisybė, laikraščiai pradėjo rašyti, kad bus karas, bet su kuo—nerašė. Rašė tik tą, kad kokie tai raudonveidžiai užpuolė ant motušės Rusijos, kad jie laukiniai žmonės. Juos nupiešė, kad jie ėda baltuosius žmones. Tuoj pasirodė dideli plakatai, iškabinti ant tvorų kampų bei mūrų su baisiais tų priešų paveikslais. Tai buvo japonai.

Teisybė, žiūrint į tuos paveikslus, taip baisiai nupieštus, net baimė ėmė. Vieni sugavę Rusijos žmogų kardais kapoja, kiti su rankomis drasko, kaip kad vanagas drasko paukštį.

Dirbtuvėj darbininkai pradėjo kalbėti apie tuos baisius žmones—japonus, nes didelė dauguma žmonių nežinojo, kas tie japonai. Taip kalbėjom iki sekmadienio.

Sekmadieny aš nuėjau pas savo draugą, kuris buvo tik ką parėjęs iš bažnyčios. Jis man papasakojo, ką kunigas sakė apie karą. Po pietų ir aš sumaniau nueiti pasiklausyti jo pamokslo apie tuos baisius žmones.

Bažnyčia buvo ant Padacki gatvės. Žmonių prisirinko pilnutėlė bažnyčia. Sulaukiam pamokslo. Ai tu dievulėliau, ką jis pradėjo pasakoti! Girdi, jie eretikai, jie nori sunaikinti Rusiją, jie nepripažįsta dievo, jie pagonai, jie toki ir toki. Turime eiti ginti savo tėvynę nuo tų pagonų, šaukė jis. Eikite su atvira širdimi, nesigailėkite ne savo gyvybės, jeigu reiktų mirti. Nesibijokite mirti, nes po mirties gausite dangaus karalystę per amžius. Sėdėsite po dešinei dievo ir jūsų visa giminė bus palaiminta. Neklausykite tų, kurie norėtų jus atkalbinėti, nustatyti prieš karą ir tėvynę. Toliaus sakė, kad laiminga ta motina, kuri pagimdė sūnų kareivį, kaip Marija pagimdžius Jezų Kristų, kuris išvadavo visą žmoniją iš velnio nasrų.

Kuo ilgiau klausiau, tuo daugiau pradėjo imti piktumas. Reikia žinoti, kad aš tuo laiku nešiodavau kišenėj maldaknygę; nors aš jai nedaug tikėjau, bet dar abejojau, ar tik neklystu. Bet jau gerai supratau, kad tas kunigas meluoja.

Išėjęs iš bažnyčios, skubinau eiti vėl pas draugą. Jam pareiškiau, ką kunigas sakė ir pridėjau, kad kunigas meluoja. Mano draugas buvo karštai tikintis vyras, todel kaip kas mano kalboj nelabai patiko. Apdiskusavę kunigus, karus ir japonus, tai yra kas jie per žmonės, del ko jie kariauja, ko jie nori iš Rusijos, atsiskyrėme iki pirmadienio.

Pirmadienio ryte vėl darbininkai susirinko į dirbtuvę, kaip ir visada, bet jau ne tokie, kaip pirmiau buvo. Vieni tylėjo, kiti kalbėjo apie karą, kiti apie kunigus ir vakarykščius jų pamokslus. Nekurie draugai priėję prie manęs perspėjo, kad dirbtuvėj yra daug šnipų. Bet jie neklydo, tuoj ir aš pamačiau, kad yra nematytų žmonių.

Sulaukę pietų, pasinaudodami tyru pavasario oru, išėjome laukan pietų valgyti. Tikrai gegužės oras lengvino krūtinę.

Suėjom pietų valgyti už dirbtuvės. Pasimatė naujas reginys. Mažais akmenukais buvo prislėgti lapeliai. Mus jie labai nustebino, nes niekad pirmiau to nebuvo. Dauguma darbininkų nekreipė jokios domės, bet nekuriem buvo labai įdomu. Vienas draugas atsargiai paėmė lapelį ir peržiūrėjęs tarė: draugai, čia yra daug įdomaus. Visi griebėm už lapelių ir pradėjom skaityti.

Vienas darbininkas sako: Ivan, tu gerai skaitai, paskaityk balsiai, kad visi girdėtume, kas tokio naujo šiuose lapeliuose. Ivanas sutiko. Permetęs akimis lapelį paaiškino, kad rašo apie karą ir kas tai yra karas.

—Čia visai kitaip rašo, negu vakar kunigas sakė savo sakykloj,—tęsė Ivanas.—Na, klausykite.

Pradėjo jis skaityti. Draugai, rašė lapelis, karas tolimuos rytuos. Kam karas reikalingas, ar darbininkams, ar kapitalistams? Karas reikalauja vargdienių kraujo. Karas atneš del darbininkų visokias nelaimes, jis prarys tūkstančius ar net milijonus vargdienių gyvybių. Karas atims nuo tėvų ir motinų sūnus, tuos sūnus, kuriuos taip sunkiai augino. Karas atims tuos sūnus, kuriais tėvai ir motinos džiaugėsi, kad turės duonpelnius senatvėj. Karas atims iš darbininkų paskutinį kąsnį duonos. Karas atneš del darbininkų visokias ligas. Karas atskirs jaunus vyrus nuo savo žmonų. Karas nuklos nuo tolimų rytų iki čia mūsų lavonais. Karas atneš mums darbininkams didesnį vargą, negu dabar mes turime. Karas sušers gyvus toms kanuolėms, kurias mes dirbame šiose dirbtuvėse. Karas ne del neturtingų darbininkų, bet del turčių. Karas nėra kas kitas, kaip tik pagimdymas daugiau milijonierių. Karas yra užgriebimas svetimų šalių del kapitalistų pelno. Karas taip pat sako ir Japonijos darbininkams, kad Rusijos piktadėjai užpuolė ant jų, reikia ginti tėvynę. Japonai yra tokie patys darbininkai, kaip ir mes. Japonus darbininkus kapitalistų klasė taip pat mulkina, kaip ir mus. Japonijoj irgi yra tokių pat paveikslų, išlipintų ant sienų, kaip ir pas mus, apie Rusijos žvėris. Draugai, neklausykite kapitalistinės propagandos, bei dvasiškijos, kuri mus mulkina. Neikite kariauti prieš tokius pat darbininkus, kaip ir mes patys.

Pietų laikas greit prabėgo bediskusuojant apie karą ir vakarykščius kunigų pamokslus. Vėl pradėjome dirbti, laukdami vakaro, nes dirbome 12 valandų į dieną, tai labai pavargdavome.

Sulaukę vakaro rengėmės eit į namus. Prieina prie manęs vienas vaikinas, kuris dirbo kitame skyriuje, labai linksmo būdo vaikinas, gal kokių 28 metų amžiaus. Sako, užklausk daugiau to žmogaus, ką jis mano apie karą. Tuo tarpu atėjo ir Ivan, kuris skaitė atsišaukimą. Maksimas sako jam: Nu, što, Ivan? Iš tavęs pasidarė tikras drąsuolis? Tu man sakei, kad karas yra leistas nuo dievo, bet tu dabar visai kitaip sakai. Del ko taip? Aną dieną buvai toks, o dabar kitoks.

—Taip, aš taip maniau, bet dabar persitikrinau, kad yra melas. Aš jau ne vieną tokį lapelį skaičiu, kaip kad šiandien. Aš pirmiau nieko nesupratau, bet dabar pradedu galvoti. Ar atsimeni, Maksimai, kaip man koją buvo sužeidę?

—Taip, atsimenu, — atsakė Maksimas.

—Aš iki tam laikui maniau, kad popai ir kiti kunigai teisybę pasakoja, bet nuo to laiko, tai visai kitaip manau.

—Kodel taip? Ar tau tie lapeliai tą padarė?

—Taip, lapeliai daug pasakė, bet neviskas. Man teko kalbėti su ligoninės knygų vedėju, kada aš tenai buvau. Vieną kartą aš jam sakau: jei taip visuomet sužeidinės darbininkus, tai mūsų dirbtuvė turės subankrutuoti, nes labai didelės išlaidos del fabrikantų: gydytojai, vaistai, vis veltui. Ar tu žinai, ką jis man atsakė? Jis nusijuokė ir po tam tyliu balsu pasakė, kad aš nieko nesuprantu. Nors tas man labai nepatiko, bet klausiau išsižiojęs. Jis sakė, kad fabrikantai niekados nesubankrutuos, nes tie darbininkai jau senai užsimokėję už gydymą. Darbininkai, kurie dirba šiuos fabrikuos, turėtų gauti 3 ar 4 rublius į dieną, o jie gauna tik 80 kapeikų. Tik nekurie gauna rublį į dieną. Jis sakė, kad dabar fabrikantams tikra rugiapiūtė, jie pasidarą milijonus rublių, o darbininkai ką? Jis paklausė, ar aš matau, kad traukinys paskui traukinį veža visas reikmenis ir karo medžiagą. Kuo jie daugiau išsiunčia, tuo daugiau jie pelno. Fabrikantai rankas trina, kad carui nesiseka. Jie nori, kad japonai daugiau laivų nuskandintų. Kuo daugiau karo reikmenų žūsta, tuo daugiau fabrikantai turi pelno.

—Kas jis toks vienas buvo?

—Aš nežinau, kokių jis pažiūrų buvo, bet aš jam labai tikiu,—tęsė Ivanas. — Padėkim, mūsų fabrike mes jau senai dirbam, o užmokesnį gauname vis mažesnį, nors turėtume gauti didesnį. Del ko taip yra? Ar mes mažiau darbo padarome, kaip pirmiaus? Kaip žinome, tai dabar daug daugiau padarome, negu pirmiau. Bet kuo mes daugiau reikmenų padarome, tuo daugiau mūsų savininkai pelno, ar ne tiesa? Jei bogu, Maksim, mes mažai tesuprantame. Jeigu mes gerai suprastume, taip nebūtų. Mes nedirbtume 12 valandų į dieną ir už tokią mažą algą.

Beveik valandą klausėme Ivano. Grįžome visi namo.

Ant rytojaus vėl dirbome. Sulaukiam pietų. Užveizda praneša, kad negalime eiti tenai valgyti.

Nors darbininkai buvo neorganizuoti, bet sugebėjo būti tam dalykui priešai. Susirinkom pora šimtų darbininkų, išrinkom komitetą ir nusiuntėm pas fabriko meistrą su reikalavimu, kad mums leistų tenai už dirbtuvės valgyti pietus, nes reikia gauti nors kiek šviežio oro. Ir aš tapau išrinktas į tą komitetą.

Meistras nesipriešino, liepė valgyti ten, kur mes norime. Kiek aš supratau, tai meistras buvo šviesių pažiūrų žmogus.

Suėjome vėl tenai valgyti ir vėl diskusuojam tais pačiais klausimais.

Bedirbant ir diskusuojant sulaukėmė šeštadienio. Šeštadienį atėję valgyti už dirbtuvės, vėl radome atsišaukimų. Bet jau ne tokie kaip pirmiau buvo. Visai kitokio turinio. Rašo, kad darbininkai turi eiti ant masinio mitingo. Bet kur ir kada, tai nieko nerašo.

Apdiskusavę šiuos atsišaukimus ir vėl leidomės darban.

Prieš pat pabaigą darbo priėjo prie manęs vienas vaikinas, kuris dirbo trečiam skyriuj, ir paklausė manęs, ar aš nesutikčia eiti šią naktį į mitingą. Aš paklausiau, kur tas mitingas bus, kaip galima jį rasti.

—Eik į mišką, kuris randasi už keturių verstų nuo čia,—sako jis man.

—Bet miškas didelis, kaip aš galėsiu rasti susirinkimo vietą?

—Klausk žmonių, kur yra Snaudžiantis miškas. Jeigu sakys, kad nežino, klausk kitų žmonių.

Aš su mielu noru sutikau eiti į mitingą. Parėjęs namo tuojau apsirėdžiau ir išėjau.

(Bus daugiau)

Kanados ir Amerikos Lietuviai

AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENĖ SVEIKINA JAUNIMO ŽURNALĄ

Tuojaus po mūsų atsišaukimo pagelbos išleisti Amerikos lietuvių jaunuoliams žurnalą anglų kalboje, taip kad visi jaunuoliai galėtų jį skaityti ir suprasti, iš plačios Amerikos pradėjome gauti atsiliepimus, sveikinimus, ir paramos. Tas mums duoda entuziazmo ir energijos tęsti savo pradėtą darbą toliaus visu smarkumu.

Čia duosime biskį ištraukų iš tų laiškų—atsiliepimų, kuriuos tik ką aplaikėme.

SLA Prezidentas Sveikina Sumanymą

K. Michelsonas
Gerbiamas Tamsta:—

Sveikinu Jumis ir Jūsų bendrus sumaniusius leisti jaunuolių žurnalą angliškoj kalboj. Linkėdamas Jums kuogeriausio pasisekimo, aš čionai sykiu prisiunčiu $10.00 pagalbai Jūsų darbo.

Su draugiškais linkėjimais,
Jūsų
F. J. Bagočius

Dr. A. K. Rutkauskas, iš Chicagos atsiuntė labai gražų laišką su daug patarimų, kuriuos ims domėn besirūpinąs Komitetas. Tarp kitko daktaras rašo: "Kas man labai rūpi, kad 'Balso' darbuotė būtų pasekmingesnė už visus jaunimo bandymus mūsų tautoje giliai įleisti šaknis į išeivijos lietuvių plačiąją visuomenę, žinoma demokratinio nusistatymo, ir tai skubotai." Dr. Rutkauskas atsiuntė prenumeratą savo sūnui ant **šešių metų!** ir dar dolerį extra pridėjo. Labai ačiū daktarui už tokį gražų laišką ir paramą.

Nesenai teko kalbėtis su Dr. A. Petrika, iš Brooklyno, N. Y. Jis užsiprenumeravo žurnalą ir pasižadėjo būti nariu to žurnalo "advisory board" (patarėjų komiteto). Dr. Petrika irgi sveikina naujo žurnalo idėją.

Taipgi, gauname daug laiškų ir nuo jaunuolių. Jie sakosi senai laukia tokio žurnalo, ir pasižada visais būdais remti jį. Taipgi daugelis organizacijų jau prisiuntė aukų. Vėliaus smulkmeniškai paskelbsime visas aukas. Taipgi visų aukotojų vardai-pavardės bus paskelbta žurnale.

Mes dar sykį atsišaukiame į visus jaunimo prietelius, į tuos, kurie nori matyti lietuvišką jaunimą veikiantį lietuvių tarpe: Rinkite prenumeratas, kurių kaina tik $1.50 metams. Reikia būtinai gauti 500 skaitytojų pirma, negu galėsime leisti "Balsą." Reikia taipgi kiek galint paaukoti, kad sudarius bent $1,000 rezerve, kad užtikrinus žurnalo reguliarį išėjimą.

Rašant šiuos žodžius, jau aplaikėme virš $200. Bet dar toli gražu nuo tūkstančio. Subruskime, jaunuoliai, tėvai, profesionalai, biznieriai ir darbininkai!

Aukas ir prenumeratas siųskite sekamu antrašu: **Lithuanian American Publishers, P. O Box 38, Station W, Brooklyn, N. Y.**

J. Ormanas,
Komiteto Sekretorius

Didelis Pritarimas Jaunuolių Žurnalui

Amerikos lietuvių jaunimo žurnalo sumanytojai nesenai savo atsišaukime laikraščiuose sakė, kad yra būtinai reikalas išleist Amerikoj gimusiems lietuviams anglų kalboj žurnalą. Ta mūsų idėja jau prigijo plačioj lietuvių visuomenėj. Komitetas yra jau aplankęs šieš-tiek pinigų (skaitlines vėliau paskelbsime) ir pasveikinimų, ne tik nuo laikraščių, bet ir nuo profesionalų, biznierių, ir organizacijų. Daug jaunuolių rašo laiškus, siunčia prenumeratas, aukas, ir klausia, kaip jie galėtų pagelbėti išleisti tokį žurnalą.

Turime labai daug laiškų ir gražių pasveikinimų "Balso" iniciatoriams. Jų visų, aišku, negalima čia suminėti del vietos stokos. Vienok reikia pasakyti, kad Amerikos lietuvių didieji laikraščiai pritaria mūsų darbui. Patalpinę mūsų atsišaukimus, redakcijos pastebi:

"Tai yra gražus Amerikos lietuvių jaunuolių sumanymas. Amerikos lietuvių jaunimui būtinai reikalingas žurnalas, kuris šviestų, kuris organizuotų, vienytų Amerikos lietuvių jaunimą prakilniam pažangos darbui."

"Kam rūpi, kad Amerikos lietuvių jaunnmas uoliai dirbtų lietuvių judėjime, kas tik trokšta matyti lietuvius jaunuolius veikiant lietuvių kultūrinėj dirvoj, privalo remti tą užmanymą."—**"Tiesa,"** Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Organas.

"Mes manome, kad pažangioji mūsų visuomenė turėtų šį sumanymą paremti. Mūsų jaunimas lietuviškų raštų neskaito, todel jam reikalingas organas tokia kalba, kurią jis supranta. O tokis laikraštis mūsų jaunuoliams būtinai reikalingas. Reikalingas jis ne vien tik kaip informacijų šaltinis, bet ir kaip laisva sakykla jų diskusijoms, kritikai ir literatinių gabumų vystimui.—**"Keleivis."**

"Vakar dienos 'Laisvėje' dd. skaitytojai bus skaitę lietuvių jaunimo komiteto atsišaukimą 'Lietuviai Jaunuoliai Rengiasi Leist Žurnalą,' ir ne vienas, be abėjo, tuo pasidžiaugė.

"Stokime jaunimui pagelbon, draugai!"—Dienraštis **"Laisvė."**

"Kad reikalingas toks žurnalas, kuris supažindintų Amerikos lietuvių angliškai kalbantį jaunimą su Lietuva ir lietuvių veikimu, negali būti abejonės... Todel visos mūsų organizacijos raginamos tą jaunuolių žygį užgirti ir eiti į pagelba. Reikia pasiimti už pareigą paremti jų žygį finansiniai ir parinkti prenumeratų tarpe jaunuolių."—Kanados **"Liaudies Balsas."**

"Neabejotina, kad Amerikos lietuvių kilmės jaunimo anglų kalba sumaniai ir gerai vedamas žurnalas suloštų veidmenį, palaikantį jaunimą prie lietuviško judėjimo." — Dienraštis **"Vilnis."**

"Smagu pažymėti, kad "Keleivis" pilnai pritaria sumanymui leisti žurnalą pažangiajam Amerikos lietuvių jaunimui.

"Mes, žinoma, taip pat pritariam."—**L. Pruseika,** "Vilnyje."

SLA organas, "Tėvynė," irgi patalpino mūsų atsišaukimą, ir mes manome, kad daugelis lietuvių sužinojo apie mūsų pradėtą darbą, o dabar nori sekti, kaip dalykai progresuoja.

Jei įvairių laikraščių redakcijos sutiks, tai jus reguliariai informuosime per spaudą apie mūsų progresą.

Tuo tarpu mes norime tik priminti, kad galite dabar užsisakyti žurnalą. Kaina metams $1.50. Prenumeratas ir aukas reikia siųsti sekamu antrašu:

Lithuanian Amerikan Publishers, P.O. Box 38, Station W, Brooklyn, N. Y.

Toronto Lietuviai Atvyks Su Veikalu į Rochesterį

ROCHESTER, N. Y.—Gegužės 15 dieną, Gedimino svetainėj, 575 Joseph Ave., L.D.S.G. Choras rengia koncertą su vaidinimu. Koncertą išpildys rochesteriečiai, o perstatyti labai juokingą komediją iš Kauno ponų gyvenimo "Ant Rytojaus" atvyks iš Toronto lietuvių menininkų grupė.

Kaip žinome, draugai torontiečiai yra suvaidinę daug veikalų. Nežinau, ar rasis Suvienytose Valstijose ben viena lietuvių kolonija, kuri būtų tiek veikalų suvaidinus. Tad aišku, kad jie turi gabių ir energingų scenos mylėtojų — artistų. Rochesteriečiai pirmą kartą turėsime progą pamatyti jų vaidinimą. Beabejonės, jie sukels skanaus juoko.

Koncerto programa bus labai įdomi. Choras dainuos naujas dainas. Bus naujų, gerų dainininkų. Šoks mergaičių šokikių grupė, ir ukrainiečių baletninkių grupė. Po koncerto ir vaidinimo iki vėlai nakčiai tęsis šokiai.

Tad visus Rochesterio lietuvius prašome atsilankyti į šį nepaprastą parengimą, kur turėsite progą ne tik programa pasigėrėti, bet ir susipažinti su svečiais, draugais ir draugėmis iš Toronto, kurių atvyks didelis pustuzinis.

R. Barauskas

Sėdėjimo streikas del darbininkų daug patogesnis. Šiam vaizde matyti streikieriai Readinge, Pa., klauso radio, lošia čekeriais. Jie streikavo kuone du mėnesių.

Peck Rolling Co. 75 Nuoš. Darbininkų Unijoje

MONTREAL, QUE. — Per daugelį metų didžiausia išnaudojami ir pavergti ilgiausiomis darbo valandomis Peck Rolling Mills Co. darbininkai smarkiai sukruto organizuotis unijon ir jau 75 nuošimčiai darbininkų yra Amalgamated Association of Iron and Tin Workers of North America Unijos nariais. Tarpe lietuvių tuo tarpu pasireiškęs organizacinis atsilikimas. Iš ten dirbančių apie 30 lietuvių dar nė pusė jų nėra unijos nariais. Tai ką reiškia pirmesni aiškinimai, kad tegu tik vietiniai darbininkai stoja, o su mumis ateiviais nebus vargo, bet dabar kaip tik priešingai. Vietiniai daug geriau pasirodo unijiniame darbe, negu ateiviai. Tai neleistinas atsilikimas. Ir toks atsilikimas pasireiškia ne tik pas Peck'o darbininkus, bet ir pas kituose fabrikuose dirbančius darbininkus, o ypatingai verta pastaba lietuviams metalistams smarkiau sukrusti unijinin veikiman.

Tos pačios Peck'as kompanijos Sidney, N. S., dirbtuvių darbininkai 95 nuošimčiais organizuoti unijon. Jie laukė montrealiečių susiorganizavimo. Dabar, kada montrealiečiai Peck'o darbininkai irgi girtinai pažengė pirmyn, tai unija ruošiasi greitoje ateityje išstatyti darbininkų reikalavimus bosams. Prieš tai dar bus unijistų susirinkimai, kur visi kviečiami, būtinai turi dalyvauti, kad nelikus aklais unijos vedamo darbo žinojime.

Dar nepriklausanti unijon greičiausioje ateityje stokite, kad neliktumėte už unijos sienų, nes vėliau kartais ir įsiprašyti bus sunku.

Unijos raštinės adresas: 7 Craig St. E., Room 26, Montreal, Que.

Kuriems nepatogu ar neįmanoma nuvykti unijos raštinėn, galite kreiptis, arba pas jus atsikreips d. K. Kilikevičius, pas kurį galite užpildyti unijon stojimo aplikaciją ir užsimokėti narines duokles.

L. B. Korespondentas

Graži Parama Daily Clarion Naudai

MONTREAL, QUE.—Balandžio 25 dieną, vidurio miesto lietuviai, iniciatyva kelių ALD LD 47 kuopos narių, surengė šeimynišką sueigą Daily Clarion naudai.

Nežiūrint to, kad šis parengimas buvo neskaitlingas, vienok gauta nemaža parama. Po $2.00 aukavo: Brundzai, J. Mačiulaitis, Knistautas ir Urbonavičius. V. Bunkienė aukavo $1.51, Kavoliūnas $1.50. Po $1.00 aukavo: M. Nekruša, Brazauskas, Šilinis, F. Bunkus, Uldukis, Stukas, Jokubaitis, Matulaitis, Brukas, Vaičiulėnas, Skrupskis. P. Petrulis ir "Jaunoji." Matiečius 50 centų. Joneliūnas 35 centus.

Padengus padarytas išlaidas, gryno pelno liko virš $10.00.

Visiems atsilankiusiems ir taip gausiai aukavusiems, rengėjų vardu tariu didelį ačiū. Gi draugams Micevičiams tenka nuoširdus ačiū už tai, kad ne tik savo butą davė, prisidėjo maistu, bet ir daugiausiai dirbo. Draugei Štrimienei taipgi ačiū už tai, kad daug dirbo ir dar pavaišino skaniu piragu.

Zanavykė

Šioji milžiniška iškaba Madride ragino civilius gyventojus apleisti miestą, kad tuomi išvengus užmušimų fašistų bombardavimais.

Remkite Anti-fašistines Lietuvos Liaudies Kovas --Įsigykite Rėmėjo Ženklą

Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti pagamino Lietuvos liaudies gynimo rėmėjams ženklelius. Ženkleliai gražūs, metaliniai, nedidelio formato. Ant jų vaizduojama **Kanados Lietuvių Kongresas, įvykęs 1936 m.,** saulės pavidale; aplinkui apjuostas trispalve lietuviškos vėliavos juosta ir užrašyta anti-fašistinis obalsis **Šalin Fašizmas Lietuvoj!** Šie ženkleliai bus platinami po visą Kanadą tarp lietuvių, kurie nusistatę prieš fašizmą Lietuvoj, kaipo nuožmųjį Lietuvos liaudies priešą.

Draugės ir Draugai! Mes Kanados lietuviai lig šiol parodėm nuoširdų pasitarnavimą mūsų broliams ir sesutėms, kovojantiems prieš fašistinę reakciją, už atsteigimą demokratijos Lietuvoj. Ateityj dar daugiau sukaupkime mūsų jėgas, kad galėtumem ištiesti tikrai brolišką pagelbos ranką moraliai ir materialiai, tautininkų-fašistų varginamai Lietuvos liaudžiai. Pasirodykime, kad mes esame draugai ir prieteliai Lietuvos liaudies, kaimo ir miesto žmonių, o priešai fašistų, liaudies engėjų. Geriausis tam įrodymas, tai kiekvienas-a Kanados lietuvis-ė, kas myli Lietuvą, Lietuvos žmones, jų laisvę ir gerovę, **įsigykime Lietuvos liaudies rėmėjo ženklą!** Tuomi mes parodysime kiek Kanados lietuvių yra priešingi Lietuvos fašizmui ir yra pasiryžę remti priešfašistines Lietuvos liaudies kovas. Atminkime, kad šiandien Lietuvoj šimtai herojiškų Lietuvos liaudies kovotojų pūdomi fašistiniuose kalėjimuose, kankinami be jokio pasigailėjimo, o vistiek pas juos neužgęsta viltis kovoti, kovoti ir laimėti laisvę visai Lietuvos žmonijai. Kad laimėti tą kovą, jiems reikalinga viso pasaulio lietuvių ne tik moralė, bet ir medžiaginė parama, iki Lietuva bus laisva, demokratinė šalis. Todel mes Kanados lietuviai, įsigydami tokį ženklelį, papuošime savo krutines garbingu kovos ženklu ir tuo pačiu sykiu suteiksime moralę ir medžiaginę paramą Lietuvos liaudies kovotojams. Ženkleliai bus parduvinėjami po 25 centus; iš jų susikels šiek tiek piniginės paramos priešfašistiniams Lietuvos kaliniams.

Ženklelių galima gauti pas KLKLLG. Visi Kanados Lietuvių kolonijų Komitetai Lietuvos Liaudžiai Ginti, taipgi pavieniai lietuviai ar grupėmis, kur tokių komitetų nėra, kaipo mažesnėse kolonijose, bet yra noro prisidėti prie šio kilnaus darbo, tuojaus rašykite KLKLLG sekretoriui, kiek jūs galite išplatinti savo apylinkėje ženklelių, su mielu noru prisiųsime visiems sulyg pareikalavimo.

J. Lesevičius
KLKLLG Sekretorius
P.O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

Anti-unijinės Kalbos, Įkalbama Baimė

MONTREAL, QUE.—Dažnai tenka girdėti darbininkus kalbant apie pavojų netekti darbo del įstojimo unijon. Atsiranda net ir aiškintojų, kad ten ir ten atleidę tiek ir tiek darbininkų iš darbo už tai, kad jie prisidėję prie unijinio veikimo arba buvę unijos nariais. Daugiausia ima pavyzdžiais Sudburio mainierius. Bet faktai dažnai kalba ką kita. Buna tokių atsitikimų, kad bosai paleidžia darbininką visai del kitų priežasčių, o darbininkas paskelbia, kad už unijinį veikimą, nors dažnai tas darbininkas nieko bendro neturėjęs su unija, arba ją smerkdavo. Bosai tuo naudojasi. Pastebėję pas darbininkus tokią įsikalbėtą baimę, jie dažnai pavartoja tokias atakas prieš darbininkus, kurių darbininkai labiausia bijosi. Dažnai gali paleisti su unijinio veikimo apkaltinimu ir visai neturėjusį jokių reikalų su unija darbininką.

Tokios kalbos daug prisideda darbininkų baidymui nuo unijos. Tai talka bosams laikyti darbininkus neorganizuotus.

Kiti aiškina, kad progresyvius darbininkus pirmutiniais netraukt unijon, bet pagalvokit, kaip galima įtraukti į kovą prieš bosus tą darbininką, kuris neturi supratimo apie klasių kovą ir tuo labiau nemato reikalo stoti unijon? Toks aiškinimasis, tai atsisakymas iš progresyvių darbininkų eilių. Progresyviai turėtų visur ir visada užimti pirmąsias pozicijas visose darbininkų klasės kovose prieš bosus. Turbūt, del tokio klaidingo įsikalbėjimo mūsų progresyviai daug toliau stovi nuo unijinio darbo, nuo unijinės narystės, negu daugelis visai neorganizuotų darbininkų.

Tiesa, pradedant unijų organizavimą, reikia veikti labai atsargiai, kad neišdavus darbininkų bosams, kad darbininkus apsaugojus dirbtuvėse, nuo išmetimo iš darbo. Aišku, kad bosai pačias žiauriausias priemones naudoja unijų ardymui ir persekiojimui darbininkų, stojančių į jas, bet darbininkai geriausia išsilaikys savo pozicijose, kada jie vietoj ištisų pasikalbėjimų vien apie darbo netekimo pavojų, imsis diskusuoti unijų organizavimą taip, kad apsaugojus darbininkus nuo to pavojaus ir sudarymą tos jėgos, kuri visai panaikintų tuos pavojus, prieš kuriuos darbininkai priversti kasdien drebėti.

Kol unijos neatėję į tokį organizacinį laipsnį, kad galėtų atmušti bosų atakas, tai reikia veikti labai atsargiai, kuo mažiau kalbėti apie atskirus unijistus, o daugiau padrąsinančių kalbų už stojimą unijon.

Aidietis

Iš Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Septintos Kuopos Susirinkimų

WINNIPEG, MAN. — Aukščiau minėtos draugijos mėnesiniuose susirinkimuose buvo sprendžiami svarbūs draugijos klausimai, todel pravartu su jais susipažinti ir tiems nariams, kurie gyvena provincijoje ir tokiu būdu neturėjo progos susirinkimuose dalyvauti.

Kovo mėnesio susirinkime vienas iš svarbiausių dienotvarkės punktų buvo svarstymas iš centro pranešimų. Pirmiausia buvo svarstomas pranešimas, kad Centro Pildomasis Komitetas nutarė šaukti šiais metais Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos suvažiavimą, kuris bus pirmas SDKLSPD suvažiavimas nuo jos įsikūrimo. Buvo plačiai diskusuota apie pasiuntimą atstovo. Prieita išvados, kad nėra galimybių atstovo pasiuntimui, nes kuopa neturi pakankamai finansų padengimui atstovo kelionės išlaidų. Vietoj atstovo, nutarta, visus kuopos pasiūlymus del konstitucijos pataisymo bei papildymo pasiųsti raštiškai.

Vėliau buvo vedamos nominacijos į Centro Pildomąjį Komitetą 1938-39 metams. Septinta kuopa vienbalsiai nominavo visą senąjį CPK antrai tarnystei su papildymu kandidatų į pirmininkus. Į pirmininko vietą nominavo pirmos kuopos narius V. Railą ir M. Guobą.

Balandžio mėnesį buvo svarstomas ėmimas gydytojo. Nutarta, kad kuopa pasamdytų gydytoją sekančiomis sąlygomis: draugijos gydytojas aplikantus egzaminuos ir ligonius lankys be mokesčio. Už tai apmokės draugija, sudarydama tam tikslui fondą iš parengimų. Už kiekvieną mieste gyvenantį narį į metus bus mokama po dolerį. Neužtekus to fondo, bus apdedami mažu mokesčiu nariai, išskiriant tuos, kurie neatsilanko į miestą nei vieno karto per visus metus.

Tuo pačiu laiku pranešu, kad draugijos daktaras jau nusamdytas, šiomis sąlygomis:

1. Draugijos gydytojas aplikantus egzaminavimui priims nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro. Tuo pačiu laiku priims ir ligonius, kurie galės lankytis pas gydytoją.

2. Namuose sergančius narius lankys ir blankas užpildys nemokamai. Jų šeimynų narius lankys už pusę gydytojų imamo minimum mokesčio. Visiems gyduolių reikalingiems ligoniams išduos receptus.

3. Draugijos gydytojus pasamdytas **Dr. N. Brown,** kuris randasi **788 Selkirk Ave., Winnipeg, Man. Phone 51-377.**

Visi nariai, reikalui esant, kreipkitės pas draugijos gydytoją.

Nutarta suruošti parengimą paminėjimui 25 metų jubiliejaus. Iš to parengimo likusį pelną paskirti Centro Pildančiam Komitetui del sustiprinimo draugijos, ypatingai vienyjimui visų pašalpinių organizacijų Kanadoj.

Nutarta siūlyti, kad draugijos vardas būtų pakeistas į **Kanados Lietuvių Susivienijimas.**

Iš finansų raštininko raporto paaiškėjo, kad jau keli nariai randasi ant susispendavimo del neužsimokėjimo mokesčių. Tie nariai gyvena provincijoj ir neatsiliepia į draugiją, o draugija nežino jų adresų ir negali paraginti apsimokėti narines duokles. Tie nariai prašomi kaip galint greičiau susižinoti su draugijos valdyba, kad išvengus visų keblumų ir nemalonumų ir nustojimo pašalpos ir visų nario teisių.

Jau buvo anksčiau minėta Liaudies Balse, kad siunčiant nario mokesčius, reikia siųsti protokolų raštininko adresu, o Money Order'ius išpirkti iždininko A. Urbono vardu, o šiaip reikalais kreiptis šiuo adresu: **V. Navagrockas, St. Boniface Hospital, Man.**

J. Paliliūnas

Red. Pastaba:—Minėtas SDKLSPD lapas buvo praeitamę numeryje, todel jūsų kuopos raštas tam lapui bus žymiai pasivėlinęs. Del tos priežasties praleidome apie tai ir šioj korespondencijoj. Tačiau galite tą straipsnį atsiųsti—jis bus patalpintas kaip ir kitos korespondencijos. Šią korespondenciją gavome jau padavus laikraštį į spaustuvę, todel nustojo vertės ta dalis, kur kalbama apie prisirengimą Pirmai Gegužės, todel praleidome.

MONTREALO IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DOMEI

Sekmadienį, Gegužės (May) 9 Dieną

Romėnų Salėje, 3486 Iberville St. (arti Rachel St.)

Montrealo Lietuvių Progresyvių Organizacijų Menininkai Perstatys Penkių Veiksmų Istorinę Dramą

POŽEMIUOSE

Tai pirmu kartu Montrealo lietuvių judėjimo istorijoje bus proga pamatyti tokį didelį, įdomų ir turiningą veikalą scenoje. Veikalas "POŽEMIUOSE" turėjęs puikiausį pasisekimą kitataučių darbo žmonių tarpe. Lietuvių kalbon pačių montrealiečių pastangomis išverstas ir mūsų geriausių menininkų per keletą mėnesių stropiai prirengtas.

Nė vienas Montrealo ir apylinkės lietuvis-ė nepraleiskite šią progą pamatyti šį veikalą scenoje.

Įėjimas su pakvietimais. Pradžia 5 val. vakare.
Kviečiame.

ALDLD Pirmo Rajono Komitetas

Kanados ir Amerikos Lietuviai

PRASTAI SEKĖSI UŽDAVINIUI MONTREALE

MONTREAL. — Gegužės 2d. D. L. K. Vytauto Kliube koks tai bevardis komitetas suruošė prakalbas ir progą pasižvejojimui dolerių del p. Uždavinio, a t s i rekomendavusio Vilniaus Vad. Sąjungos atstovu. Kadangi buvo garsinta, kad atvažiuoja su prakalbomis rašytojas, žurnalistas iš Lietuvos, ponas, tai prisirinko pasiklausyti apie 300 žmonių.

Kalbėtojas atsirekomendavo, kad jis "knygos žmogus," yra buvęs įvairiose valstybėse, daug matęs, daug žinąs ir daug kam kalbėjęs. Taipgi, sako, "ir jūs, ponai, pasiklausykite." Iš publikos pastebi: "čia ponų nėra." Kalbėtojas bando patrijotiniai išaiškinti žodį "ponas," bet nelemtai pasistato save pajuokai. Publika juokiasi ir kalbasi tarpusavyje. Kalbėtojas nutyla. Kliubo pirmininkas, kuris atidarydamas mitingą gražiai atsikreipė užsilaikyti ramiai, dabar išstojo su koliojimais publikos, v a d u o d a masis p. Grigaičio "mokslu." Publika nurimsta. Kalbėtojas pradeda su kvietimu naikinti barbarus. Iš publikos pastebi, kad "čia nė barbarų nėra." Kalbėtojas aiškina barbarizmus, bet ir čia padaro publikai gražaus juoko pats iš savęs. Vėl išstoja kliubo pirmininkas, paskui ir rodos pora kitų kliubiečių, kurie bando numesti kaltę už publikos neramumą ant progresyvių organizacijų narių. Kliubietis Skikas išstoja ir pareiškia, kad nors kaip kas rašo ir sako, kad už publikos neramumą kalti komunistai, socialistai ar kitų organizacijų nariai, o tikrumoje to nėra, bet daro griežtą pastabą kalbėtojui, kad jis kalbėtų apie Vilniaus lietuvių padėtį, o ne save ir publiką vargintų su "ponų" ir "barbarų" žodžių aiškinimu, arba baigtų su tuo aiškinimu, kaip Lietuvoje modernizuoja blusų ir utėlių naikinimą, kas publikai šlykštu klausyti.

Virš pusvalandžio kalbėtojui, kliubo pirmininkui ir kitiems besiderant su publika, bet neįvykdant jokio ramumo, ponai prakalbų ruošėjai pavartoja ir bobinišką taktiką, pašaukia policiją. Pribuvus policijai, publika dar labiau sujunda. Policijai nėra kas veikti. Jei vienas neramus būtų, tai gal ir čiuptų areštuoti, bet kada m a t o, k a d k a l bėtojas tylėdamas stovi ant steidžiaus, o publika juokiasi iš to, tai ką gi visiems darys, be to mato, kad juokingas dalykas. Negi publika klausys tylinčio kalbėtojo. Pagaliau vienas, rodos, šv. Kazimiero draugijos narys, kuris perdaug neramiai laikėsi, permainė sėdėjimo vietą, priėjo arčiau scenos. Kalbėtojas supyksta už tai ir bara jį asmeniniai ir net žada savo raštams turėti kelis puslapius "medžiagos" apie to žmogaus geltoną kaklaraištį. Vienas aldietis išstoja ir daro pastabą, kad už publikos neramumą nekaltintų progresyvių darbininkų ir juos nešmeižtų visai neteisingai, bet pastebi rimčiau pažiūrėti, kas tikrieji kaltininkai to neramumo. Kliubo pirmininkas tuo užsigauna ir pagrąsina, kad neramiuosius patalpinsiąs į "koldstoridž," bet ir tas negelbėjo. Tuomet kalbėtojas siulo nubalsuoti, ar jis turi kalbėti, ar ne. Kliubo pirmininkas tą kalbėtojo įnešimą paneigia, balsavimo neleido. Iš publikos pasiulė padaryti pertrauką. Pasiulymas priimtas. Paskelbta pertrauka 15 minučių.

P. Uždavinys Paliko "Radikalu"

Antros kalbos dalyj p. Uždavinys jau pasimokinęs. Jis pradėjo rimčiau kalbėti apie paskelbtąjį dalyką. Jis aiškino apie Vilniaus lietuvių tautinį veikimą, bet gana siaurai. Apie ekonominę vilniečių lietuvių padėtį nė žodeliu neužsiminė. Aiškino apie Lenkijos silpnumą, bet nieko neužsiminė apie Lietuvos "tvirtumą." Pripažino, kad Lietuvos geriausias ir ištikimiausias kaimynas yra Sovietų Sąjunga. Atkartotinai pareiškė, kad jis "demokratas" ir nesutinkąs su dabartiniu režimu Lietuvoje, kad Smetona valdžioje stovi tik laikinai, kad spaudos varžymo įstatymai turi būti panaikinti. Prisipažino, kad jis "pirmas kovotojas prieš ponus, dvarponius," Užgyrė Lietuvos liaudies pasiliuosavimo darbą, vedamą tarpe išeivių. Apie Musolinį išsireiškė, kad jis gero padarė italų tautai, bet klausymuose kategoriškai pasmerkė Musolinį. "Kas remia Ispanijos lojalistus, tai gerai daro," bet, girdi, reikia paremti ir Vilniaus vadavimo darbą. Kvietė suorganizuoti V.V.S. komitetą. Bendrai kalbėjo visa taip, kad prisikalbėjus prie žmonių ir apeliuojant į lietuvių tautinius jausmus daugiau dolerių pasižvejoti. Po karšto atsikreipimo pats kalbėtojas nušoko nuo "steidžiaus" ir rinko aukas. "Vilniaus vadavimui." Surinko $30.50. Mažai žmoni aukavime dalyvavo.

Po to sekė klausimai. Paduota apie dvidešimts klausimų. Klausimus atsakinėjo trumpai. Atsakymuose taipgi vaidino taikymosi rolę ir nors nenoromis, bet pripažino, kad "tarp vokiško ir lietuviško fašizmo toks skirtumas, kaip tarp velnio ir šetono," kad nedora lietuvių tautos patrijotui grįsti į kalėjimus Lietuvos žmones, kad jie reikalauja laisvių. Kad geriau būtų Lietuvai, jeigu laimėtų Ispanijoje lojalistai. Lietuvos valdžią, apart Lietuvos, tai p. Uždavinys pasirinktų Sovietų Rusijos valdžią. Pripažino, kad Vilniaus lietuviai nori, kad Lietuvoje būtų demokratinė valdžia ir kad jų (vilniečių) vienintėlis laikraštis "Vilniaus Žodis" prieš dabartinę valdžią Lietuvoje, už demokratiją. Palygindamas vilniečių ir Lietuvos gyventojų padėtį, pasakė, kad Lietuvoje yra penkis kartus geriau, o galįs sakyti ir dešimts kartų, bet faktų jokių neparodė, nes faktai sako vienodai apie lenkiško ir lietuviško fašizmo pavergtą liaudį. Kad V.V.S. komitetą gali sudaryti tie, kurie liks salėje po prakalbų. Pasibaigus prakalboms, visi išsiskirstė. Man paskutiniam apleidžiant salę neteko pastebėt, kad koks nors komitetas susidarytų.

Klausimus pabaigęs atsakinėti paskelbė, kad diskusijų neleisiąs ir atsiprašęs, kas su jo atsakymais nesutinkąs, užbaigė mitingą.

Mitingui pasibaigus teko girdėti iš buvusių p. Uždavinio šalininkų, kad kalbėtojas nieko gero nepasakęs.

Pats p. Uždavinys, besiderėdamas prakalbose su montrealiečiais, pareiškė, kad jis niekur tokio vargo neturėjęs su klausytojais, kaip Montreale.

Lai p. Uždavinys grįžta Lietuvon ir praneša Lietuvos valdžiai ir jos organizacijoms, kad Kanados išeiviai priešingi tautininkų fašistinei diktatūrai ir nori, kad Lietuva būtų laisva demokratinė, gerinanti liaudies gyvenimą, kaipo svarbiausią paraginimą vilniečiams prisidėti prie Lietuvos, ir Lietuvos žmones budintų padėti pasiliuosuoti vilniečiams.

L. B. Korespondentas

Pirmosios Gegužės Mitingas Maple Leaf Gardene

TORONTO. — Šiais metais Toronte Pirmosios Gegužės apvaikščiojimas daugiausia a t s p i n d ėjo demonstracijoj ir Queens parke masiniame mitinge, kur dalyvavo apie 40—50 tūkstančių žmonių. Daugelis žmonių bežygiuodami gatvėmis ir beklausydami masinio mitingo Queens parke labai pavargo, o už poros valandų buvo ruošiamas kitas mitingas Maple Leaf Gardene. Tad ir prie geriausių norų, del nuovargio dauguma negalėjo dalyvauti antrame mitinge. Tačiau ir į antrąjį mitingą susirinko apie 9,000 žmonių.

Draugas Tim Buck, apibudindamas darbininkų klasės kovas už laisvę nuo senųjų laikų, pažymėjo, kad labai svarbu tas, kad Pirmosios Gegužės didžiausias apvaikščiojimas vyksta lygiai po šimto metų nuo W. L. MacKenzie ir L. Papineau vestos kovos už Kanados žmonių laisvę. Pastačius klausimą, ar Hepburnas išpildė savo pažadus, iš susirinkusių girdėjosi atsakymai ne! Tim Buck nurodė, kad Hepburnas tapo įrankiu aukso apaštalų ir dabar jų reikalų gynimui svajoja apie koaliciją įvairių reakcinių jėgų. Ragino įvairias žmonių jėgas susijungti ir sudaužyti reakcininkų koaliciją.

Labai įspūdingą kalbą pasakė Sam Lawrence, pabrėždamas, kad darbininkų klasę negalės priveikti nei 50 Hepburnų ir nurodė, kad svarbu kiekvienam darbininkui stovėti prieš karą ir fašizmą, už pasaulio taiką ir darbininkiškas teises prigulėti prie unijos, kokia tik jam patinka. Sam Lawrence kalba svarbi ir tuom, kad jis, atstovaudamas CCF, su visa širdžia stovi už darbininkų vienybės sudarymą ir laužia visas klūtis, kurias stato kiti jo bendraminčiai. Jis gerai pažįsta pasaulinę darbininkų padėtį ir Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimą, nes praeitais metais jis ten lankėsi.

Kas įdomiausia, kad torontiečiai pirmą kartą turėjo progos išgirst iš Romos katalikų kunigo lūpų kalbą, kuris stovi ne su reakcija, bet su progresu. Tai garsaus Airijos kunigo O'Flangham kalbą. Pradėdamas jis kalbėti pareiškė, kad kalbėsiąs ne taip, kaip kunigas, bet kaipo pasaulietis. Pasisakė, kad vienas katalikų laikraštis Toronte jau spėjo parašyti apie jį, kad esąs blogas kunigas ir išmestas iš kunigystės. Atsakydamas į tą apjuodinimą pareiškė: "Aš nesu nei blogas kunigas, nei ekskomunikuotas kunigas, tik tik tris kartus buvau suspenduotas už tai, kad kovojau už Airijos laisvę." Pats O'Flanagham daugiau 20 kartų pervažiavo Atlantą ir mobilizavo Amerikoj airius už laisvės atgavimą ir vėliau jis buvo Airijos vice-pirmininku. Jis plačiai apibudino bažnyčios klaidingą poziciją gyvenime reakcinių jėgų laike vedamų kovų už tautų laisvę. Nurodė, kad generolo Franko laimėjimas Ispanijoj būtų dideliu pavojumi visai vakarų Europai. Tam reikalinga vienyti visas žmonių jėgas, kad sumušti generolą Franką. Ant pabaigos visa, širdimi išreiškė pasitenkinimą mobilizavimuisi tokių jėgų, kokios demonstravo Toronte laike Pirmiosios Gegužės.

Anna Louise Strong nurodė Ispanijos fašistų barbariškumą ir apibudino, kad Ispanijos žmonės kovoja ne tik už savo tautos laisvę, bet už viso pasaulio tautų laisvę. Madride sprendžiamas ne tik Ispanijos demokratijos likimas, bet viso pasaulio demokratijos likimas. Tačiau prelegentė tikisi, kad reakcinės jėgos neįveiks sumušti demokratijos gynėjų.

Mitingo pirmininkas Spence perskaitė keletą rezoliucijų, po kurių žmonės balsiai pasižadėjo, kad gins laisvę, unijas ir kitką.

Reporteris

Torontiečiai Matė Puikų Vaidinimą

Balandžio 30 dieną ukrainų darbininkų svetainėje įvyko Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 25 metų sukaktuvių paminėjimas. Tam tikslui Meno Grupė suvaidino lyrinę keturių veiksmų istorinę tragišką dramą "Valdovo Sūnus." Tai pirmą kartą Toronto lietuvių istorijoj buvo suvaidintas poezinis veikalas. Pats veikalas vaizduoja gilios senovės žiaurųjį valdovą ir jo pavergtų žmonių kovą su juo. Šalo kovos, parodoma ir senovės žmonių persisėmimas įvairiais burtais ir iliuzijomis, kur galų gale įvyksta ir meilės drama.

Vienas neįgiamas dalykas iš jubiliejinio paminėjimo tenka pastebėti, tai vieno kalbėtojo kalba visai ne vietoj. Jis kalbėjo ne apie draugijos nuveiktus darbus, bet kalbėjo apie kitą draugiją. Juk niekas tokiais išsireiškimais nedaro savo paminėjimų. Nušviečiama, ką paminima organizacija per tuos metus pasiekė kultūriniai ir ekonominiai, o ne kaip veikia kitos organizacijos. Tokios peržvalgos daromos tik politinių partijų paminėjimuose, o ne pašalpinių organizacijų, kurių tikslai yra plėsti broliškumą.

Draugijos Narys

MENO KRITIKUI IR SKLOKUTĖS VYRAMS

MONTREAL, Que., — Balandžio 14 dienos Naujienose Meno Kritikas labai saldžiai aprašo Vytauto Kliubo koncertą ir gria artistus, už kurių gerą sumokinimą kreditą atiduoda "režisoriui" Zuperkai, kuris namie miegodamas artistus išmokino. Aš manau, kad ir pats režisorius, pasiskaitęs to saldaus aprašymo, jausis labai nesmagiai, kad toksai didelis muilo burbulas paleistas jo adresu.

Aš visuomet atiduočiau kreditą tam, kas dirba, o ne tam, kas snaudžia.

Vytauto Kliubas turi gerą progą turėti gerus artistus ir kliubiečiai labai myli koncertus, taip pat artistus, kurie padaro "stebūklus" ant scenos, tik bėda, kad Vytauto Kliubas turi visai mažą grupelę artistų, kurie galėtų vaidinti scenoje, ir toji g r u p e l ė vaidina kiekvieną kartą. Tas apsunkina jiems tinkamai prisiruošti. Taipgi ir publikai nusibosta nuolatos matyti tuos pačius artistus. Kas kliūdo artistų skaičiui augti, reikėtų patiems artistams padiskusuoti ir surasti priežastis.

Viskas Ant Popierio

Pasiėmiau Naująją Gadynę. Užsimaniau pažiūrėti, kas pas juos naujo. Tenai irgi visi darbai "nudirbti" per sklokutę. Vaje, vaje, kokia didelė organizacija išaugus, gaunasi supratimas pasiskaičius jų aprašymų.

Teko man būti ant taip garsinamo sklokutės susirinkimo, tai kaip man, senam ir neapsišvieteliui, papuolus į "apšvietos" draugiją, teko narius skaityti ant rankų pirštų. Nugi, skaitau, skaitau ir trys pirštai atliko be "memberių."

Naujoji Gadynė pilna tuščių pagyrų, tankiai iš vieno padaro 10, kas man sukelia abejonę, kam ta sklokutė tarnauja.

Skelbiasi apšvietos draugija, na, ar daug ką apšvietos srityje nuveikė? Visai nieko. Nei paprasčiausių paskaitų ar diskusijų nesurengė. Nereikia bijoti ruošti paskaitas, prakalbas ar diskusijas. Juk jei jūs jaučiatės teisingesni už taip jūsų vadinamus "bimbinius," tai jūs visuomet juos sukritikuosite. Jeigu turite gerus planus del darbininkų būvio pagerinimo, kodel juos pūdote. Kalbate apie apšvietą, o pakampėse tupite ir tirpstate, kaip Zablacko mulas Atlante.

Bet kad jūs jaučiate, jog jūs klystate, tai tas parodo, kad gėdinatės pasisakyti, kad priklausote sklokai. Kurį tik paklausi, tas užsigina, kaip už 30 grašių.

Aš gerai atsimenu, kaip trys m e t a i atgalios jūs keikėt socialistus. Aš irgi gaudavau nuo jūsų "social-fašistų." Na, o kas dabar pasidarė? Judošiais vadinote, o dabar, kaip aš matau, norite būti pirmais "frentais."

Kuomet Grigaitis atvažiavo, jūsų kviestas, tai lankstėtės, kaip Barabutas prieš savo dievą.

Kaip vyrai nešoksite, aukščiau neiššoksite ir Montreale dirvos del jūsų nėra. Gaila, kad su maišu vėją gaudote ir pažangius žmones per spaudą šmeižiate. Tai labai miklus pasitarnavimas fašizmui.

Pameskite tuos ožio užsispyrimus ir dirbkite naudingą darbininkų klasei darbą. Tik tuomet turėsite pasisekimą Montreale.

Senas Antanas

PRANEŠIMAI

SUDBURY, ONT.

Šiuomi skelbiame, kad S. D. K. L. S. P. D. 3-čios kuopos visuotinas narių susirinkimas įvyks 9 d. gegužės mėn., 12.30 val. po pietų. Susirinkimas atsibus lenkų svetainėj po antrašu: 212 Monk Str. Prašome visus narius ir nares taipgi ir ne narius skaitlingiausiai atsilankyti, nes bus svarstoma daug svarbių dalykų.

Reikalui esant, pas SDKLS PD 3 kuopos valdybą kreipkitės šiuo antrašu: Prot. sekret., S. Shlakait's, P.O. Box 302, (phone 236 w.), 183 Dinkwater Str., Sudbury, Ont.

SDKLSPD 3 kp. Valdyba

ST. BONIFACE, MAN.

SDKLSPD 7-ta kuopa rengia puikų šokių balių su skaniais užkandžiais, kuriuos rengia St. Boniface ir Winnipego lietuvės moterys.

Kviečiame visus lietuvius atsilankyti ir svečių atsivesti.

Parengimas atsibus gegužės mėn. 8 dieną, 8 valandą vakare, tai yra šeštadienį, 541 Garoix Str., St. Boniface, Man., ukrainų darbininkų svetainėj. Grieš gera muzika. Salė labai puiki.

Parengimas rengiamas paminėjimui draugijos 25 metų sukaktuvių. Pusė pelno skiriama Centro Komitetui del organizacijos stiprinimo.

Rengimo Komitetas

TORONTO, ONT.

Prakalbėk, Liaudies Balse, skambiai ir gražiai, paskelbk, kad čia pat jau "Motinos Diena," ta brangi šventė, viso pasaulio, kurią kiekvienas, neatsižvelgiant pakraipų, pasistengia sulyg savo išgalės sutikti.

Šia proga pasinaudoja Toronto S.L.A. 236 kuopa ir ruošia **"Vaikučių Vakarą"** pagerbimui visų motinėlių. Todel kviečiame visus atsilankyti ir drauge išreikšti visoms motinoms pagarbą ir dėkonę už triusą bei vargus.

Programa bus gana įvairi ir linksma: suvaidins porą juokingų komedijų, bus dainininkų, šokikų, pianistų ir kitokių griežikų. Turėsite progą pamatyti bręstančių vaikučių talentus, kurių yra pas daugelį.

Ateikite pagerbti mamytes ir pasidžiaugti vaikais ir tos dienos triusu. Nepamirškite, kad tas parengimas įvyks 9-tą gegužės, sekmadienyj, 8 val. vakaro, 6 Denison Ave.

T.K.N. S. Batkienė

TORONTO, ONT.

ALDLD 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks 9 dieną gegužės, sekmadienį, 2-rą valandą po pietų, 6 Denison Ave. Kviečiame visus narius dalyvauti, nes turime svarbių reikalų. Be to, užgirsit svarbius raportus iš organizacijos nuveiktų darbų.

Kuopos Valdyba

MONTREAL QUE.

M. L. Sūnų ir Dukterų Draugijos su D. L. K. Vytauto Kliubu ruošia paskutinį šį sezoną **šokių vakarą,** šeštadienį, gegužės (May) 8 d., 8 val. vakare, D. L. K. Vytauto Kliubo salėje, 2161 St. Catherine St. E.

Visus kviečiame dalyvauti, nes tai paskutiniai šį sezoną šokiai, kuriuose turėtų dalyvauti visi M. L. S. ir D. P. D-jos nariai ir simpatikai.

Rengėjai

TORONTO, ONT.

Lietuvių kalbos mokyklėlės sezoniniam uždarymui ruošiama pramogėlė 12 d. gegužės, 8 val. vakare, 6 Denison salėje. Svečius ir tėvus kviečiame atsilankyti į draugišką sueigą ir sykiu šioką-tokią pramogą. Įžanga laisva.

Komitetas

Pavyko 47 Kuop. Bazaras

MONTREAL, QUE.—Balandžio 15, 16 ir 17 dienomis ALD LD 47 kuopa Frontenac lietuvių svetainėje buvo suruošus bazarą. Pelnas skiriamas svetainės ir organizatoriaus palaikymui. Kadangi pelno gauta gražaus, tai vasaros laike, kuomet neįvyksta nė jokių parengimų, galima bus svetainę palaikyti ir dar liks dalis del organizatoriaus palaikymo. Per tris dienas buvo pilna salė publikos, kuri linksminosi ir žaidė. Be to, ji laimėjo 250 daiktų, kuriuos suaukavo įvairūs biznieriai ir lietuviai. Dauguma draugų ir draugių paaukavo savo daiktus ir daug įdėjo darbo iki surinko bazarui įvairius daiktus.

Daugiausia prie bazaro priruošimo įdėjo darbo draugas J. Abromavičius, kuris dar nėra organizacijos narys, bet labai daug pasidarbavo parodydamas kitiems pavyzdį. Šale jo daug pasidarbavo draugai bei draugės: K. Kerbelis, Juraičiai, Vilkelis, F. Bunkus, Mikniūtė, Kielos, Mikalauskaitė, Keršiai, Šilinis, Račys, Tamošiūnai ir Virbylienė. Taipgi ir daugelis kitų draugų ir draugių pasidarbavo ir parėmė mūsų bazarą, už ką visiems kuopos valdyba taria didelį ačiū.

Valdyba

BENDRAS SUSIRINKIMAS IR DISKUSIJOS

TORONTO, ONT. — Gegužės 2 dieną Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti turėjo masinį susirinkimą. Susirinkimas buvo šaukiamas tikslu išduoti visas atskaitas iš nuveiktų komiteto darbų ir nustatyti tolimesniam veikimui gaires.

Iš išduotų komiteto raportų paaiškėjo, kad per 10 mėnesių komitetas yra labai daug nuveikęs. Komitetas neišsiteko vien Lietuvoj demokratijai atsteigti rėmuose, bet įsitraukė ir į kitus darbus. Šale Lietuvos liaudies kovotojų šelpimo, daug pasidarbavo ir Ispanijos liaudies gynime. Kalbėtojai aiškiai apibudino, kad norint atgauti Lietuvoj demokratinę santvarką, reikia susirūpinti ir Ispanijos demokratijos išgelbėjimu. Tam tikslui komitetas yra susirišęs su Prieškarine ir Priešfašistine Lyga ir Ispanijoj Demokratijos Gynimo Komitetu. Darbas varomas plačia papėde, vedama propaganda ir surinkta daug aukų. Taipgi komitetas bendrai rengėsi apvaikščioti Pirmąją Gegužės. Atsiklausus susirinkusiųjų, ar nėra priešingų tokiam veikimui, visi užgyrė komiteto darbą ir linkėjo jam ir toliau eiti tuo pačiu keliu.

Tenka apgailestauti, kad į susirinkimą atsilankė tik apie 40 asmenų. Tam priežastis buvo didelis pavargimas apvaikščiojant Pirmąją Gegužės ir pirma poilsio diena esant gražiam pavasario orui.

Komitetas pastebėjo, kad šale nuveikto didelio darbo yra padarytas tarp torontiečių didelis žingsnis prie susiartinimo vienų su kitais. Taipgi ir šiame susirinkime buvo pakeltos diskusijos susiartinimo klausimu. Iš diskusijų paaiškėjo, kad nėra taip baisios tos organizacijos viena kitai ir nėra reikalo vieni kitus atakuoti, nes dirbama vienam tikslui.

Tam klausimui socialistai draugai reiškė nepasitenkinimą, bet iš draugų arčiau stovinčių prie Liaudies Balso buvo atsakyta, kad kritika, su kuria norima pataisyti darbą ir norima prieiti prie didesnės vienybės, yra skaitoma rimta ir priimtina. O su kuria tik norima vieni kitiems kuo skaudžiau įkirsti, į tokią "kritiką" Liaudies Balsas visai domės nekreipia ir net neatsako, nes žino, kad darbininkiškas judėjimas iš to ne kiek nenukenčia, bet priešingai, toks asmuo tik pagadina sau autoritetą. Tačiau pasitaiko ir tokių dalykų, kur asmuo mėgina, iš kitos pusės, jo manymu, gana skaudžiai kirsti kitai sroveі, tada laikraštis priverstas leisti užpultajam atsakyti. Toks incidentas buvo su pašalpinėmis draugijomis. Vienoj korespondencijoj "Naujienose" užpuolė S.D.K.L.S.P.D. vajininkus vienas S.L.A. narys ir kaip paprastai juos pagązdino Maskva. Kitas senas užpultosios draugijos narys, naudodamasis, sulyg to priežodžio, kaip šaukia, taip ir atsišaukia, tą korespondentą per Liaudies Balsą pagązdino kitais dalykais. Kaip ten ištikrųjų yra, nesiimu aiškinti, bet reikia pasakyti, kad abudu pridėjo "pagražinimų." Vienas klaidą darė gązdindamas komunistiniu baubu, o kitas gązdindamas, kad S.L.A. neišmoka pašalpų. Bet reikia pripažinti, kad tas kaltesnis, kuris pradėjo.

Na, o incidentas vystosi toliau. Pirmasis gązdina antrąjį, kad tavo draugija sugrius, o kitas, kad tavo sugrius. Iš to darosi nemaloni padėtis ir kartais prieinama kraštutinumų, kas daro žalos ne draugijoms, bet tiems asmenims, kurie tuos kraštutinumus naudoja. Štai V. Jusaičio pasakyti žodžiai masiniam susirinkime, "mes pažiūrėsime su jumis" (reiškia su S.L.A.), ar kaip kitaip, jam garbės nedaro. Ką tai reiškia "Mes?" Kodel nepasakyti "aš." Toks išsireikimas baisiai negražus. Juk V. Jusaitis gerai žino, kad jį niekas neįgaliavo tokius žodžius sakyti ir pasinaudoti kitų vardu. Tas "pažiūrėsim" skamba lyg S.L.A. skundimu valdžiai. Prieš tokius žygius jis rastų didelį pasipriešinimą iš komunistų pusės, nes nežiūrint kaip kas baisiai komunistus įsivaizdina, prieš tokius metodus jie kovoja.

Tačiau nežiūrint buvusių iš vienos ir kitos draugijos atskirų narių išsišokimų, manoma, kad iš tokių diskusijų daugiau vieni kitus suprasto ir ateityje tą supratimą naudos ne vieni kitų "mušimui," bet draugiškesniam veikimo subendrinimui. Beabejo, rąsis ir tokių asmenų, kurie mėgins kartas nuo karto perbraukti su suodžiais tą veikimą, bet tokių nereik paisyti, nes šiandien žmonės ne vaikai ir supranta kokią toks ir toks darbas duoda naudą. Toks neišblaškys, o tik pasidarys sau nenaudos, kaip tie trockistai mėtydami iš orlaivio laike Pirmosios Gegužės atsišaukimus, kad reikia nuversti Valencijos ir Madrido valdžias ir "išgelbėti" Ispanijos žmones nuo fašizmo.

Buvęs Susirinkime

Asmeniniai Lydimos

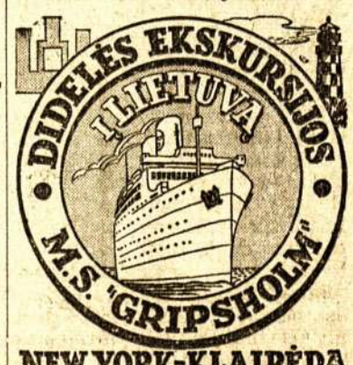

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ

Kas gali būti malonesnio kelionėje. kaip įsėdus į laivą New Yorke išlipti iš to paties laivo

KLAIPĖDOJ

Tokią kelionę turėsite vykdami

1937 m. gegužės 29 d.
Iš New Yorko į Klaipėdą
Laivo nemainant

Antra ekskursija išplauks

LIEPOS—JULY 2 D.

Iš Gothenburgo geležinkeliu per Švediją apie 7 valandas į Kalmarą. Iš Kalmaro, 1934 m. statytu garlaiviu Marieholm apie 18 valandų į Klaipėdą.

EKSKURSIJAS UŽGYRĖ LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Ekskursijų brošiūrėlė ir informacijos suteikiamos nemokamai, taipgi parduodamos laivakortės pas visus mūsų agentus, arba Š. A. L. raštinėse.

KITI IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO
DROTTNINGHOLM Geguž. 15
KUNGSHOLM ..... Birželio 5
DROTTNINGHOL ..... Birž. 9,
DROTTNINGHOLM .. Lieп. 10.

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley St., Montreal, Que.

Pajų Balius

Rengia ALDLD 162 kuop. Moterų Skyrius

Gegužės 8 d., šeštadienį, 6 Denison Ave..
Dramos Grupė perstatys
"ANT RYTOJAUS"
vieno veiksmo juokingą komediją

Po perstatymo šokiai prie smagios muzikos. Moterys turės skanių pajų. Vyra galės juos įsigyti ir užkandžiauti užsigerdami braziliška kava.

Kviečiame visus atsilankyti praleidimui linksmai vakaro.

Pradžia 8 val. vakaro.
Įžanga 20 centų.

Moterų Komitetas

Garo Pirtis
Steam Beaths
Prausimasis Garais ir Lašais

Atdara penkias dienas savaitėje: nuo antradienio ligi šeštadienio nakties, nuo 3 val. po pietų ligi 12 val. nakties.

Atskiros maudynės del vyrų ir moterų. Kaina 35 c.

802 Lusignan Montreal, Que.
Arti Guy ir St. Antoine Str.

LA 4325 Gyv. HA 7855
S. DERGEL
Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947
J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

60153
Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla